

העולם הזה

* פורים, 1952 *

המחיר
150
פרוטה

מחיר חירום לגליון זה 200 פרוטה

מס' 749 / שנה 15 / ט' אדר תשי"ב 6 / 3 / 53

השבועון המצויר
ל אינפורמציה

השבועון המצויר לאינפורמציה

המערך והמנהלה:
רחוב נליסקון 8, תל-אביב
(דיר. תיאורן "א"ל")
ת.ד. 136, טל. (זמני) 60795
פענ. למברקים: "עולמפרס"
מנ"ל: העולם הזה בע"מ

מכתבים

מ?

אף כי במארכסיסם עקבי איני יכול להודות בקיומה של אוניברסיטאות מוחלטות, עלי לציון שהרפורמאניה שלכם על התפללות קבוצת ליכשין התקבלה לכך, לדעתי, היתה זאת יצירת מוסת עתיד נאית שלא ראיתי כדוגמתה בשום עתון אחר. הכל רק שדילונם על פרט אחר, שהוא חשבו: כשרשר רוסטום בסטוני במרכז המפלוגה העניק מעמד שווה להחזרת הפליטים הערבים ולעליית יהודים, דרש יחד עם זאת את שלמות הארץ. מול השובניזם של ליכשין, למדן ושות' החזירים למכורה זו בכוח הורעו, שמה מפ"ם את איחוד הארץ בכת ההחלור המהפכני.

חבר משק

השתמטות בע"מ

הוצאתו של יצחק ארדי (העולם הזה 148) רומה רק לבורותו השחצנית. האם הוא חושב שרוח ה' אחיות, המכלול לילות ארוכים ליד מיטות ההוליס, מביאות להם בקבוקים, מוריקות להם זריקות ומ' נסות בהקרבה עצמית למוסת להקל על סבלם, נוסל מן הפטריוטיזם של איוו בוכה צבועה, עגורה כרטיס וסמלים, היושבת לה במשרד והולכת זכיר תה אחר כזה שעות עבודה צבאית?

אסתר כהן, אזור

... אני מאחלת לו ליצחק ארדי שיהיה כחור מעד 8 שעות בחדר אחר עם חבורה של זלעים עיראקים, תורכים ומארוקאיים. זה ירפא אותו מי שנתון הנדלות שלו.

דליה מלכי, מורה

שיר ראיש עברונה

ראוי האיש יוסף נטר (העולם הזה 147) לזה הכתר. אמנם רב לנגב, ממקום שבתו בהר, אבל, דומני, לאחר שהובסח לו שכר... ... שאלה אשאל, תשובה איני יודע — את שיבתך לנגב מי מונע?

צ. א., נבנתיים

עם או אספסוף?

מתוך שיננה כתוב (העולם הזה) על "עם". אולם אני קובע שאין אנו עם. אלא אספסוף... אם תסור נלים אנשים אלה, הנוראים לעצמם עם, לשמוע. לראות ונס לחיות את אותן שחיתות, נגיבות ומ' עילות בכספי אחיהם (על אף העובדה שכסף זה איננו שלהם, אלא של הדור מאמריות שנתן נדבה) כשאננות כון, באריות פושעת שכנו ובחשיתיה גדולות, כולל ילי- דות גדולות. אני מקווה שמישהו זה לא ישמש כחומר נפץ פוליטי, כפי שקרה לכמה מן ה' קאריקטורות האחר רונות של דוש, וביחוד לקאריקטור רה על התכנית ה' כלכלית החדשה (העולם הזה 147) אשר פרץ ברוש' טיין, נשיא הציונים הכלליים, השתמש בה במסיבת עתור נאים להסברת תכ' ניתו שלו.

אומרים שפותרים התשביצים הם יצור רים של טיגרה. השבוע מנסה יצחק לבני, עורך מדור התשביצים של העולם הזה, להוציאם משיגרה זו, לשים לפניהם משהו חדש. חדש בהעולם הזה — באירופה נהוגה שיטה זו של צטבץ (תשבץ-ציטוט) בכמה עתונים, ואחד השכור עונים גם ניסה פעם להעתיקה בארץ.

השיטה מבוססת על שני תשביצים. הפותר יטפל לראשונה בתשבץ המלבני, ימלא בו את התשובות הדרושות. השורה הראשונה במאונך (כלומר, צירוף אותיות הראשונות של התשובות בתשבץ זה), תתן שם של סופר או משורר עברי ידוע.

אחר יש לפנות לתשבץ השני. בכל משב' צת מצויינת ספרה, ויש להעתיק לתוכה את האות המופיעה בתשבץ המלבני במשבצת המצויינת באותו מספר. מילוי כל המשבצות בתשבץ הריבועי יתן לפותר ציטטה מתוך יצירה של אותו סופר או משורר.

הפותרים מתבקשים לשלוח למערכת לא רק את הפתרונות (שם האיש והציטטה) שיזכו אותם להשתתף בהגרלה על טיסה (או נסיעה) לאילת, אלא להודיע גם באותה מע' טפה (עם ציון: צטבץ) אם כדאי, לדעתם, להתחיל בכלל את שיטת התשביצים הרגילה בשיטה חדשה זו. המערכת תכנס לדעת ה' קוראים.

ההילתה של פלונת שועלי שמשון מקורה ושי' לוב המוצלח של עוז רוח ושליטה מלאה ברכב ממונע. אנו שואלים: מה ענין התלאה 'קוז רוח' במרוץ הקורס הנגשטם את "דם" המשתתפים, אולם עתה הנכם הזרנים מתאופ' של מרוץ ומתכ' ננים "תלאה" אשר כולל העדר הקורטוב של הסי' כנה לא תתקן את הקהל ולא תדבר ללב הנוער הכריא בארץ.

יעקב רוט, אהרון גרינברג, יוסף בילליג, משה לודר, שאולוב בן-ציון, תל-אביב התלאה אינה נעדרת סכנה, ומי שרוצה ל' התהפך בה, רשאי לעשות זאת. היא נבחרה, ב' ה' השאר, מפני שמעטים בה הסיכויים לרדת

במו עיני מנת הכשר

אחר מאמצים רבים הצליח אורח ישי' אלי לקבל את מנת הכשר. מאחר שלא היה עמו באותו רגע נייר עטיפה החליט לעטוף את מנתו ב' כרטיס נטיעה של "אש"ד".

בבואו לביתו ני' לה כי הבשר נעלם. הוא נפל דרך נקב הביקורת שבכרטיס הקורא יהושע ס. פתח תקוה, זוכה בפרס של לירה אחת (בלי נקב).

המכונה, תכונה החשובה במצב הנתון של היסר חלקי חילוף.

אמריקניזם

אני סונה אליכם בקריאה להקדיש מדי שבועיים מאמר לכעיות הנוער... אמנם יש בישראל תנועות נוער, אולם ערכן אפסי... חלק מהנוער יצר לעצמו חבורות סלוגניות, נזון מהתרבות האמריקאית שעיר קרה חיי הוללות. ריקורים סלוגניים והספרות, החלק השני מבלי את זמנו בבתי קולנוע, על שפת הים או בבתי קפה, בכל מקום שם הוא יכול "להרוג את הזמן". הפתרון למצב: יסוד מועדוני נוער אל-מפלגתיים, מנרשי ספורט ומשחקים קלוניםמוס הללגס, תל-אביב

העולם הזה מתוור

בתחלת המסמטר על כל הסטורנטים לעמוד בתור, ולשלם את שכר הלימוד. כיוון שבתור זה, כמו בכל תור אחר, מכלים לפחות שעתים ללא מעשה, החלטנו כסעם האחרונה לקחת את העולם הזה, שאני מקבלת כעבירות מן הארץ, ולנצל את התור לקריאה. הנה אני עומדת וקוראת ופתאום אני שומעת קול בעברית אומר: "העתון הזה מאד נזכר לי". כיוון שידעתי שאין כל ישראלים כאן, הייתי בטוחה שאני שומעת "סולות". כמו ז'אן ד'ארק, הרמתי את ראשי והנה בחור המספר לי בעברית בזה שהוא ישראלי והגיע רק עתה, וכי אשר ראה בחורה קוראת עתון עברי נגש אליה. שמחתי היתה ללא גבול, וכל זה כתוצאה מהעולם הזה.

שולמית בראון,

אוניברסיטת מיאמי, אוהיו העולם הזה מקנא.

פתרון להבגן

בעניין מאמרם על הערכים (העולם הזה 147): לא כל כך קל לשכנע את העם הערבי בכל הוב' ב' צדקת ישראל או בזה שימדרו, לא מספיק לזית את האמת, צריך גם לפעול משר שנים עם אלפי בוכנים בשביל להביאם לפעולה או להכרת האמת. זה יכולים להתלהב רק לפרעות או למלחמת קדש כשמוכנס להם שכרם בצירם.

יורם שחורי, תל-אביב

כשופרו של הנוער שונה אחריו את כל זקני המפלגות הרקובות, חייב העולם הזה לצאת למסע הכברה נזה, ולשכנע את הציבור, ובפרט את הציבור הצעיר, ששחרורה של ישראל מתלות בנזר מיתיו מותנה ומשולב בתחייתה הלאומית ונשחר רורה של חטיבת ארץ זו כולה — זו דמרתה וזה הפתרון לכל הבלגן במרחב השמי.

אליהו שמיר, תל-אביב

גרגרי חצץ אדמונים

זה לא מכבר נתקלתי בדיעצה קצרה: עירית רמתי נן החליטה להציב מצבת זכרון לרב נרדמה עובדה זו הביאה אותי להרהריות נונים. האם ניסה מישי זו לחשוב ברצינות על אותם נרדמי החצץ האלמרי ניב שיצורו את השביל המוביל למדינה של היום? אם נתלכנו בעמים אחרים, נראה דאנה מתמדת לי הנצחת נבזירותם. לא כן אצלנו. במשלה זו אינה עושה דבר להרים את כרנם, כי היא שותפה פנינה לזו עם המשעבר הברברי, אך לעומת זה הרני יכול לבקש את העולם הזה לעורר את העניין ולתת לו פרסום מתאים שיתקבל באהדה ע"י מוקירי האמת ושוחיו החרות האמתיים במדינה.

עובדות עקורות

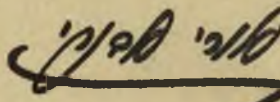
בכנו של ה"ר וולסה המחבר ברשימתם על כרפאות השיניים (העולם הזה 147) עלי לציון שאת ההיפס לסיכור כרפאות השיניים לילדים בתל-אביב נתן מנהל מחלקת החינוך של משרד תל-אביב לשעבר, אביו המנוח של המשרד נתן תל-אביב, ולא ד"ר אליהו מירון. הלה לא עבד אי שם בפלס, יצחק אלתרמן הומין את אבי המנוח, שנענה להצעה והקים כרפאת שיניים ראשונה, אחר מות אלתרמן בא צעורה ולמן ליבוביץ (אראל) ה' רות למצור הרב של ה"ר וולסה והנחניו כל השי' טוח החרשות.

שמעון חלפה, תל-אביב

סופר העולם הזה לא רצה, כנראה, לשהות יתר רב מדי על כסא רופא-השיניים, יקר נמה עובדות.

ה ש ע ר

לאחר עשר שנים בדירת הרחק שלו במלון וולדורף אסטוריה, ניויורק, תמורתה שילם 500 דולר לחורש, הגיע הקומיקאי וכוכב הטלביזיה ג'ואי אדמס (העולם הזה 148) למסקנה: אם לי ישא את סינדי הלר, 21, אחריה חזיר שנתיים, לאשה, יתרחשו שני דברים: סינדי בעלת תואר "הנערה המצולמת ביותר" (בתוספת 56 תוארי לוי ליופי כולל גוף ורגליים) תתחמק מבין צפורניו, הוא יישאר רווק זקן. לאחר שהסכימה סינדי להנשא לכוכב — בעל ההכנסה של 200.000 דולר לשנה, הציגה שני תנאים: דירה מפוארת בפינת אבניו, רובע המיליונרים של מנהטן, ושתתן אותי מכל הדברים האלה". הדברים: צלמי השבועונים והיורחיים בארצות-הברית, להם שמשה דוגמנית הצלומי שער, תמורת עשירי דולר השעה, מאז מלאו לה 15 שנה. ג'ואי שקנה לסינדי, בין השאר, מעיל פרווה תמורתו שילם 10.000 דולר, הציג תנאי משלו, לו נכנעה סינדי ללא תנאי. התנאי: ירח דבש, בן עשרה ימים, בישראל. הסיבה הגיאוגרפית: ישראל היא המקום בו השקיע ג'ואי שני מיליון דולר מכשרונו, שנוצל ע"י המגבית היהודית האחרונה. לאחר יום בישראל הסיקו בני הנוג: "האנשים פה עצובים מדי, כדאי לעשות להם שמח (שער אחורי)!"

למשתתפים בתחרות האופנועים עז גביע שועלי שמשון

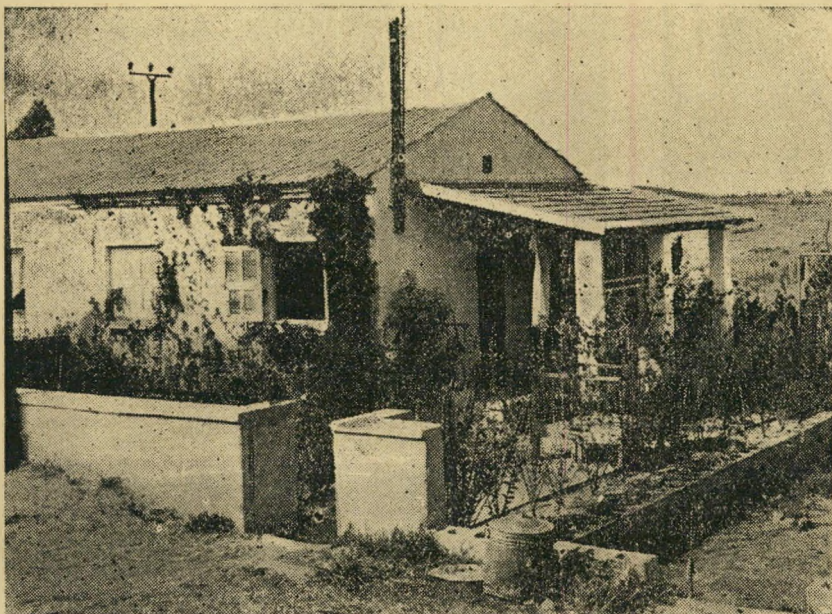
***

על כל המשתתפים שנרשמו לתחרות להיות במשרד מערכת העולם הזה ביום ד' 12.3.52 בשעה 18.00 לקבלת הוראותיהם למירוץ ולקביעת הסידורים האחרונים.

סעדיה ואר"ם חי"ל 1948..

לקה הקרבית הטובה ביותר בגודו היה סעדיה ביניהם. הפקודה שניתנה הווישה: "לכבוש את המשלט בכל מחיר". אחשת שיחים וצרצרים מבוהלים ליוחה את 15 האנשים, עמוסי חומרהנפק, חמושי ה' סטנים, המקלעים והפיאטים, בצעידתה שלא היה לה סוף. כשהגיעו למרחק של שלוש מאות מטר מן המשלט, תפשו כמה אנשים עמדות וחיופו על סעדיה וארבעת חבריו, שזחלו על מרפקי ידיהם במשעול העולה אל המשלט מתחת לשכבות סבו' כות של חיל דוקרני, בנוררם אחריהם את חומרי הנפק. אכן גדולה שהחלה מי' ורדרת במדרון, החרידה את הליגיונרים, שהחלו צולפים אש מכונות-יירה.

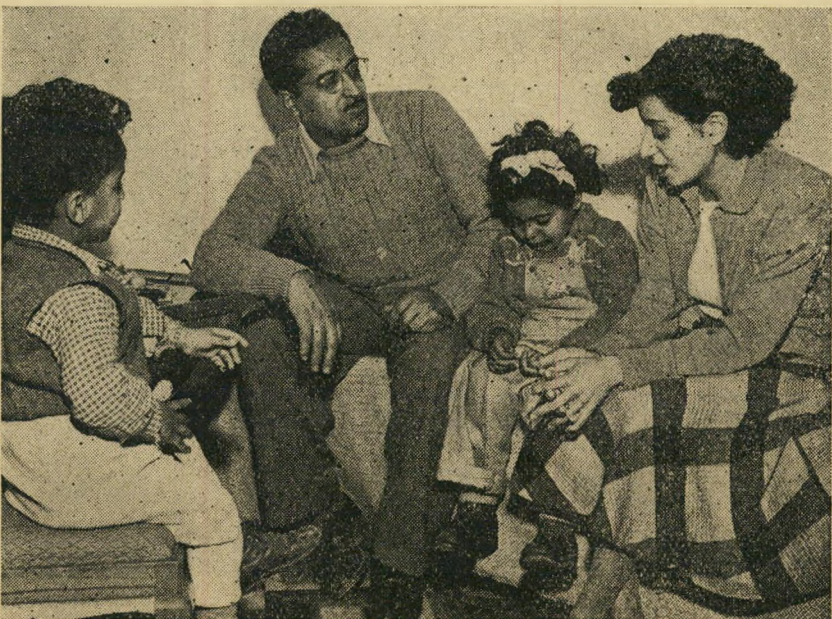

סעדיה וחבריו מיהרו אל העמדה בראש המשלט, הניחו את חומרהנפק וזינוק, על ארבע, לעבר חבריהם. לאחר הפיצוץ ירתה כתת הפיאטים אל המשלט, רבירי' חה ממנו את הליגיונרים הנותרים והס' תערה על שרידי העמדה. מפקד הכתה נשאר במשלט עם אנשי החיפוי וסעדיה בראש קבוצתו בת הארבעה, יצא בדרכו חזרה אל קו הגדוד. משהגיעו למרחק כמאה מטר מעמדותיו פתחו עליהם אנשי מחלקתם באש, מאחר שחשבו לאויב, אילצום להתחפר ולהכות לשחר, לאורו יוכלו לזהות את עצמם.

תוך ציפה לשחר ראה סעדיה לנגד עיניו את דמותה של מרים, אחת משש הבחורות בגודו שהשתתפה בפריצת ה' דרך לנגב, אותה פגש בנוסעם בטרמפ בחופשתו האחרונה. סעדיה הירהר ב' חופשתו האחרונה, כבעבר הרחוק, אותה בילה בחברת מרים, גמר אומר: אם יצא מזה בשלום, יבקש את ידה, יישאנה לאחר השיחרור, ייכנס עמה לדירה, ככל משפחה נורמלית.

זדזוז והתחמקות. סעדיה שיחרר ביולי 1949, לאחר שנפצע בירכו בשעה שהמשריין, עליו שוטט בין משלטים עלה על מוקש. באותו חודש שוחררה גם מרים. משבאו, זמן קצר לאחר השחרור, בבית הנשואין, היו שתי בקשו' תיהם לשיכון צמודות יחיד, וגנוזות ב' תיקית אגף השיקום, והזוג הצטופף, דחס על פני שטח של ארבעה מטרים מרובעים בחצי חדרם של הנרי סעדיה. בשנה השלישית ליום הגשת הבקשה עד' יין גרו סעדיה ומרים בחצי חדרם. כאשר הרתה מרים לא היה זה דבר משמח ביו' תר: לתינוק לא יהיה מקום בחדר. סעדיה הציע לא פעם שכר וירה גבוהה תמורת חדר, ובמקום דמי-מפתח (אותם לא יכול לשלם) הציע ערבות לעזיבת החדר. ברגע שמשרד הבטחון יתן לי את השיכון". "אך, מוסיף סעדיה: "האנשים אינם מסכימים, כנראה שהם סומכים על הב' טחות הממשלה פחות ממני".

אולם סעדיה כוח' לני, היוחה רק את

מאת אהרן דולב

בשנת 1934 גילתה משפ' חת כוחלני, שעלתה מתימן חמש שנים לפני כן, מרתף זעיר ליד כרם התימנים, הר' סה אותו והקימה על יסודותיו קומת בית, בן חדר ותצי, ששימש את המשפ' חה כמפלט מפרעות הערבים, שאיימו עליהם במקום מגוריהם הקודם על רצו' עת חוף מגשייה. סעדיה גדל בחדר הוריו, שהיה מאוכלס משפחה רבות-נפשות, למד בתלמוד תורה לתימנים, ולכשסיימו, נאלץ להמיר (מחוסר אמצעים) את שאר' פתו להשכלה תיכונית, בזוג אופניים מוחלד, אותו רכש אצל רוכל גרוטאות, לעבודה בויצו כנער שליח.

סעדיה נרשם לנוער העובד, עבר בו בדיקה פסיכטכנית שהשיגה לו מקום עבודה בבית-החרושת לקופות ברזל מן' וספסל לימודים בכיתת מסגרות מכנית בבית-הספר מכס פ"ן. בתוספת למקצוע יעיל דאג הנוער העובד גם לעתיד צבאי עבור סעדיה, אשר צורף להגנה בשנת 1944, אומן בחי"ש פורבים, להגנת גבו' לוח העיר בפני מעשי אוגס ותקיפות של ערבים. באחד הלילות נתקעה סכין

...חלמנו על ע'כ'ו...

בגבו, בהגינו על נערה אחת אותה ניסה ערבי לאנוס. פצעו של סעדיה הגליד תוך כדי הורדת מעפילים בחוף תל-אביב וכשנקרא ב-29 לנובמבר 1947, עם הרא' שונים, לגיוס מלא, השכיחו מלבו המ' אורעות שמיהרו להתרחש, את כל שקדם להם.

תחת נעליו המסומרות של סעדיה חל' פו ברציפות מסחררת עשרות קרבות' הבתולין של מלחמת השיחרור בהם הש' תתף: הגנת תל-אביב, כיבושי סלמה, אכירכביר, יפו וכפרית. הקרבות הפכו ל' לחם חוקו של סעדיה. הוא נסוג והתק' דם, כבש ולחם עם חטיבתו, חלף עם אלפי חייליה על פני משלטי הדרום, החל מיזור, בית דגן, ועד לנגבה, חזית לט' רון והרי ירושלים.

ככל משפחה נורמלית. כיום ער' לה בזכרונו של סעדיה פעולת חבלה אחת, בה השתתף בבהירות רבה מן' ה' יתר: עם השחרר אפלולית הערב עטף את חזית לטרון מעטה אבל חרישי. ידיר עה שעברה בין גדודי החזית סיפרה ש' קבוצת אנשי פלמ"ח הושמדה כולה באש צלפים, כשניסתה להתקדם במעלה אחד המשלטים, אשר חלש עלי-פני מרחב הח' זית ומנע את ההתקדמות.

באותו לילה, כאשר הורכבה כתה מוג' ברת, אליה נבחרו אנשים מתוך המח'

...ואז גם חולמנו הפ'וס

ראובן הרשקוביץ

ראובן הרשקוביץ, 42, עלה ל' ארץ מרומניה לפני שמונה שנים עם אשתו שרה ובנו דוד, קיבל שתי מיטות ללינת לילה אצל קרובי-רחוק בשכונת מונטיפיורי. משפרצה מלחמת השחרור הצט'רף לחיל-האוויר למרות שהיה מ' על לגיל הגיוס, זנח את עבודתו (ספרות) ואת משפחתו ויצא ל' מחנה. לאחר השחרור קיבל מה אפוטרופוס על הרכוש הנטוש, חדר זעיר ביפו, בו פתח מספרה קטנה, ממנה החל מתפרנס. אך הרשקוביץ קיבל גם הבטחה ל' שיכון ממשרד הבטחון, לכן הע' ביר את אשתו ובנו "זמנית" אל חלק המספרה שהוקצב לתספורת גברות, אשר היה סגור לכניסת אויר מכל עבריו. הלחות שבחדר הפילה את ראובן למשכב ש' תוצאתו: מחלת ריאות כרונית. הרשקוביץ קבל צ'רפינוי מנומק: תנאי החדר אינם מתאימים ל' מגורי אדם. אולם על אף הצו, ממשיך ראובן ל' גור שם, מחכה לשיכון המובטח.

אבשלום חנוכה

הצחנה הבוקעת מחדר ה' מדרגות של הבית הערבי ה' ישן ברחוב 2, יפו, מלווה את הנכנס לאורך המסדרון המשמש שש משפחות והמכיל חזרי נוחיות מוזנחים, אשר לא נשטפו מזה חדשים. הסיבה: זרם המים הופסק. אשתו של משוחרר צה"ל אבשלום חנוכה, רמה בת ה'20, אם לשתי בנות, ובחודש החמישי להריונה, נושאת שני דליי מים. בחדר מוצעות שתי מיטות, שני מזרונים ושלוש עריסות. כאן גרים אבשלום ושלושה אחיו אשר הוא אימץ אותם אחר מות הוריו.

אברהם בן-ימשה

לפני כחודשיים התעוררה מזל בן-ימשה, 23, ליטפה את בתה לבנה בת ששת השבועות, הפ' ליטה זעקה: הגוף הזעיר היה קר. לבנה הקטנה נחנקה במיטת אמה. בחדר היחיד המצופף במיטותיהם של מזל, בעלה אברהם ושלושת ילדיהם, לא היה מקום לעריסת תינוק נוספת. אברהם בן ה'26, פקיד מזכירות ראש עיריית תל אביב, שהיה שש שנים מ"כ ב' הגנה, ולאחר מכן סמל תותחנים בצה"ל, הרגיע את אשתו שמאנה הנחם וטענה: אני אשמה, הייתי צריכה להזהר. אך הוא לא חשב כמות, נמלא זעם נגד משרד הב' טחון, האשים רק אותו במותה של ילדתו הקטנה, טען שאילו היה אגף השיקום מקיים את הב' טחתו לאלה שאושרו על ידו ובו' נה להם את השיכונים המגיעים להם במועדם היתה עדיין לבנה בחיים. טענה נוספת: כפקיד עיי' רית תל-אביב וחבר ותיק בהס' תורות הציונים הכלליים, יכול היה יזמו להצטרף לאחד השיכ' נים, אך משרד הבטחון גבה ממנו כספים, חייב או' תו לחכות לתו' ר, ולא בנה.

האחים ברזלי

בבניין בן קומה, בלתי מוג' מר בין קירות פתוחים ובלתי מוטייחים, המהווים אולם קטן דרות שבע נפשות אשר ה' צעיר בהן הוא בן תשעה חודשים והזקן בן 75 שנים. כאשר חזר בנימין ברזלי פצוע נה' ת הגליל שכבה אשתו בבית' חחולים, ילדה את בנו הבכור. כשהעביר את שניהם אל החדר ביר' כחי שכונת התקווה, חזר גם אחיו משה, פצוע חזית רמלה שדר בפניה הקיצונית של החדר חסר-הסימטריה, בין דוד הכביסה ומכוונת הבישול. עד אשר יוקם השיכון, יהיה זה מקומו.

צבי גנני

מששב צבי גנני, 40, מן הצבא הבריטי, והתחתן, בא אחיו (חייל) משוחרר גם הוא לעזרתו, הציע: "אתן לך ולאשתך את החדר עד גג הבית ברחוב המלך ג'ורג' (על) שתקבל את השיכון ממשרד הב' חון. במקום החדר הקים לעצמו האח, עזריאל, סככת קורות-עץ בפתח החדר, העמיד תחתיה מי' סת ברזל. בקיץ לא היה הדבר נורא, אולם משהתקרב החורף, ורוחות עזות השתוללו על הגג הפתוח, הזמין עזריאל את פקיד משרד הבטחון, שסקר את החדר, אליו נתוסף בינתיים תינוקו של צבי, העיף מבט בסככה הדולפת, ולדבריו עזריאל אמר: "אין לך צורך בצויה-חרמה, הסככה מתאי' מה למגורי אדם." בינתיים חלק החורף השלישי, צבי גנני, אשתו וילדו עודם דרים בחדרו של עזרי' אל. שהסתגל בינתיים ללילות חור' רף רטובים, לסככה הדולפת ול' רוחות המנשבות. מחיר ההסתג' לות: בריאותו של האח הנדבן.

האחים בן-ישי

בשוב שלמה בן-ישי מ' חזית לטרון לבית הוריו ה' זקנים (כשרגל עץ במקום רגלו השמאלית) היה חדר מגוריו מאוכלס שמונה אנשים, מהם ניסן אחיו, נכה קרבות ירושלים. אשת אחיו השלישי היתה אחר לידה וכשהביאה אחיו אל החדר הצפוף השלימה עם תינוקה את המניין הראשון, עד כי איאפשר אף לזוז בחדר.

כדי לפתוח את ארון הבגדים בחדרון בן המסר וחצי על שני המטר, צריך להוציא את עריסת התינוק מן החדר אל מטבח בעלת הדירה, המסובכת להרשות זאת. וכדי ששני בני אדם בעלי ממדים נורמליים (אורי לוי, 25, ואשתו צפורה, 24) יוכלו להמצא בחדר בעת ובעונה אחת יש לסגור את דלת הארון. כאשר צפורה מכינה את ארוחת הצהרים באותו החדר, חייב אורי להוציא את חצי גופו דרך החלון החוצה (השכנה אינה מרשה לחכות במטבח ולהחזיק בזרועותיו את התינוק מעל לארון החלון — עשן מכונת הפתילים מזיק לבריאותו). כאשר חוסמת בעלת הבית את הכניסה בעומדה במטבח נאלצת צפורה להשאיר טגורה בחדרה: אין לה כוח לדחוף את הדלת.

כשחזר מאיר גול, 30, מן השבי הגרמני ביוון, לאחר ששירת שבע שנים עם הצבא הבריטי בחזיתות היבשה התיכון, היתה מצוקת הדירות בתל-אביב בעיצומה. הוא השיג חדר קטן על גבול שכונת שפירא ושכונת התקווה, העלה את אמו מאירופה. כשהכיר את אסתר, ביקש לשאתה לאשה. המניעה: מקום מגורים הגון, אותו החלו שניהם מחפשים. בינתיים פרצה מלחמת השהדור ומאיר גול, משחזר, נשא את אסתר לאשה, על סמך השכון שהובטח לו, העבירה "זמנית" לחדר משולד להם בן, נאלצו להסתפק עבורו בעגלה. לעריטה לא היה מקום. חלומם ימים בהירים שאפשר להוציא את השולחן המתקפל החוצה לארוחות.

תכנים בלבד, בכל רחבי הארץ, במסגרת משתכני שלב א', מהם 400 באזור תל-אביב. 627 הנותרים והזכאים לכך באזור תל-אביב, קיבלו מכתבי אישור בהם צוינו אזורי הבנייה (קרית-שלום, גבעת רמב"ם וירדליה) וכן הוטעם במכתבים שמועמדים אשר לא יכניסו, 15 יום מקבלת האישור, 300 לירות על חשבון הבנייה לבנק הפועלים עלולים לאבד את זכותם לשיכון.

אולם חודשים רבים עברו והמועמדים עוד היו מועמדים. איש מהם לא נכנס לשיכון. כאשר נתמלאה בועת המרירות ונתנפצה מבלי שתשאיר אחריה הד רב, נמצא מועמד בין ה-627, ישראל מדברי, אשר תפקידו כצבא (שלוש שנים) כקצין סעד היה השגת דירות לחיילים וקצינים, ולאחר מכן טפול בפצועים ונכים, כקצין סעד ארצי לבתי חולים.

ביוני שעבר, משאמר לו ידיד, לו היו נהירים פעליו בעבר (פוש"ש, ח"ש, עליה ב'), לאחר שנועד לו שמדברי עצמו עודנו דר עם אשתו בדירת אביו: "אתה לא הסתדרת. אתה טיפס!" החליט לגבש גוף מאורגן של 627 מועמדי השיכון (משתכני שלב ב'), "להר" כיח למוסדות שלא כל מי שלא נהנה מרכוש ציבורי, ולא הפיק טובת הנאה פרטית מתפקיד רשמי, ייחשב לטיפס נצחית". לאחר סירובים ממושכים של משרד הבטחון לגלות לו את רשימת המועמדים ואת כתובותיהם, הצליח להשיגם, ריכוז את 626 חבריו לצרה ולהבטחה ל"אסיפה" אליה הם הופיעו, על משפחותיהם מטופלות הילדים. בינתיים ירד כח הקניה של חצי מיליון הלירות שנצטברו במשרד הבטחון כמפרעות לשיכונים, והאגף שים, שרובם ויתקי הסתדרות, הפסידו את תורם לשיכוי הסתדרותי, או איגודי-מקצועי, בהסתמכם על הבטחות שניתנו להם כחיילים משוחררים, נכנימלה ומשפחות חללים שזכויותיהם רבות משל אחרים. עתה נתעורר חשד נוסף אצל המועמדים: הממ" שלה תעלה את מחיר השיכון בהתאם לשער החדש לחומרי הבניין. הרגיע מנהל משרד הבטחון את משתכני שלב ב': שר הבטחון הבטיח לקיים את השער הישן לגבי שיכונם של החיילים המשוחררים. לא הבטיח: תאריך משוער של התחלת הבנייה.

יושב-ראש ישראל מדברי

חלק ה-627 של המקרים הסוציאליים החמורים, בקרב משפחות יוצאי צה"ל באזור תל-אביב אותם הוא מאפיין וסבלו כסבל 626 הנותרים נראה שנבע מהי נחת משרד הבטחון שדממה למועמדי השיכון המוב"ט למשחזרי צה"ל כוילול והתחמקות מקיום ה"הבטחה שניתנה להם.

שני שטחים ונקודות. בסוף 1948 הוחלט במשרד הבטחון על הקמתן של יחידות דיור לחיילים משוחררים, נכנימלה ומשפחות שכולות. אולם במחצית 1949 הסתבר שיהיה צורך בקביעת מפתח מסוים, לפיו ייבנו השיכונים למועמדים. גרמו לכך: 15.000 הבקשות לשיכון שנשלחו לאגף השיקום שהציג תנאי ראשוני: על כל מגיש בקשה להיות נשוי.

מפתח העדיפות קבע שהמוע"מדים הראשונים להם תאופשר כניסה ליחידות הדיור יהיו אלה שהצליחו לצבור את מספר הנקודות הגבוה ביותר. את הזכייה בנקודות קבעו שני שטחים בחייו של המועמד: שירותו לעמו ותנאי הסוציאליים. שני שטחים אלה זיכו אותו בנקודות לפי הסדר הבא: עבור כל שנת שירות ב"צבא הבריטי — נקודה אחת; בנוטרות — נקודה אחת; ב"פלמ"ח — נקודה אחת; בעלייה ב' — נקודה אחת; בצה"ל — שלוש נקודות; נישואין — שלוש לזה של הגבר, עבור שירותו של האשה; אשה הרה — נקודה אחת ונקודה אחת נוספת עבור כל ילד; נקודה אחת עבור הור'רים מעל לגיל 50 הדורים עם המועמד ומחסור מוחלט בדיוור הקנה לבעליו חמש נקודות.

לפי מפתח זה נשלחה ועדת מיון מטעם משרד הבטחון לעריכת בדיקה מדוקדקת במקומות מגוריהם של 15.000 מגישי הבקשות, ותוצאתה, רבת-השיקור לים, היתה: קביעת מספר מקסימלי ל-3.500 יחידות דיור בלבד, אשר בהתחשב עם מספר הנקודות של מועמדיהן ומצבם הסוציאלי. שהיה ברוב המקרים בלתי אנושי, נמצאו מחויבות המציאות.

ב' ג' לא הבטיח מתי. כיום, שלוש שנים לאחר תחילת השחרורים ההמוניים מצה"ל, נכנסו ליחידות הדיור שנבנו ע"י משרד הבטחון 800 משי

בזמן השטפונות הציפו המים את ה"בית הקטן" געל הקירות המנוקעים, חדרו דרך פרצות בתחתיתו אל חדרו של מרקו אלחדד, גאו וסיכנו את חיי שש הנפשות הגרות בו: אמו הזקנה, אשתו וארבעת ילדיה.

לחליצתם נדרשה פעולת-הצלה מזורזת, וכשהוצאו מן החדר הדל והובאו ע"י שליחי העירייה למקום מפלט, נשבעו שיותר לא יחזרו אליו. מרקו החל מתרוצץ בין לשכות משרד הבטחון וסניף אירגון החיילים המשוחררים, תבע את קיום ההבטחה שניתנה לו, את תמורת כספו שנלקח ממנו כמפרעה להבטחה. אולם כל זה לא הואיל: חזור חזרה משפחת מרקו אלחדד לחדרה.

העם

מכוניות מבריקות, צנע אכזרי

מה זה? אסיפה של אגודת בעלי המכוניות? שאל בתמיהה אמיתית או מדומה תושב רחוב בילינסון, תל-אביב. לאורך ארבעה רחובות, טומבון אל טומבון, עמדו מכוניות מכל המינים — קאדילאק, קים מצווחצחים, פורדים צנועים יותר, פה ושם מכונית חומה של קצין צבא, וכמובן מכוניות המשטרה.

בקומה השנייה, בתוך האולם, ישב קהל מורכב בעיקרו מאנשים רציניים בעלי שירות המבחן, להכניס, האוין לדברו של ראש הממשלה שדיבר על ההכרח האכזרי בצינע, כי האסיפה היתה אסיפת המועצה של ממשלת פועלי ארץ-ישראל, שבאה לתת תוקף מוסרי למדיניות הכלכלית החדשה.

ראש הממשלה חזר על הדברים שהפכו כמעט שגרתיים. אישם בנגב חבויים בחיק האדמה אוצרות גנובים ופלאיים, שיצילו בבוא העת את המדינה. חזית הכלכלה תפסה את מקומה של חזית הצבא. הקהל הקשיב, פה ושם ניענע מישהו בראשו.

הוא צודק בהחלט! אמר בסרוודור עסקן באימים לחברו, הצעיר יותר. "או מה? הסיב הלה, ללא התלהבות. אוי ואבוי היה לנו לוא היה צורך ב-1948 לערוך אסיפת עם כדי לשכנע אנשים זהין על עצמם. אז עשו כולם בלי נאומים מה שהיה צריך לעשות. עכשיו מוחאים כפיים..."

קטור ללא קיטור. האמת היתה שבי שבוע השני של מלח לא היה זה לרבים מובן מאליו מה עליהם לעשות. 20 שעות לפני נאומו של ראש הממשלה התקיימה אסיפה אחרת, בבית אחר בתל-אביב. גם שם לא חסרו המכוניות, אם כי היו מעטות יותר, ברובן גם יותר צנועות. היתה זאת אסיפת התאחדות בעלי התעשייה. באולם שקירותיו היו מכוסים בצנורות האינסולציה וכובעי-התחמם של התצוגה התע-שיתית המתמדת, שפכו תעשיינים בגיל העמידה את לבם, הבטיחו איש לרעהו כי הממ-שלה רוצה להרוס את התעשייה הפרטית כדי להשליט את סולל-בונה, קיבלו לבסוף את התחלטות המתנוונת שעובדו בחדר אחר עיי מנהיגיהם (ראה להלן).

14 שעות אחר נאומו של ראש הממשלה התקיימה אסיפה שלישית בבית-העם. הפעם חסרו המכוניות בכלל, פרט לכמה מכוניות-משא של משקים. הנואמים התקפו את הממ-שלה במלוא הנשימה, כי זו היתה אסיפה של מפ-ם. אולם תכונה אחת היתה משותפת לכל שלוש האסיפות: הקהל היה מורכב ברובו המכריע מאנשים בגיל העמידה, חסר לחלוטין כל התלהבות בעד התכנית או נגדה. ובלי התלהבות — לעבוד יותר, לייצר יותר, להקריב יותר — אין מלח אלא קטר חורקני ללא קיטור.

באודם תתיקרקעי, צי חדש, בין כל האסיפות נשכחה כמעט אסיפה אחרת, שהתקיימה באולם התתיקרקעי של קולנוע תמר בתל-אביב. היה זה מקום מתאים לאסי-פה שהיתה כמעט אסיפה מחתרית מובהקת. אף מכונה אחת לא עמדה לפני הבית, אנשים לא הצטופפו לפני הדלתות. הם באו בשקט,

בודדים או בזוגות, עברו בשקט על פני הסדרן שהכיר כל אחד בפניו, ניענע בראשו לאנשים שרבים מהם לבשו את הבאטל-דרסים האפורים המאפיינים חברי משקים. לעתונאים וסתם אנשים הודיע הסדרן שאין אסיפה זו נוגעת להם.

כי באולם התתיקרקעי התכנסו חברי חטיבת לאחיות-העבודה בקרב מפ-ם, לדון בפרי-שת חבריהם, אנשי ליבשיץ, שפרשו מן המפ-לגה. אולם צלו של הפורש נדחק לפינה עיי-צלה של מלח. איש לא העלה על דעתו שאפשר דוקא עתה לפרוש ממפ-ם, להרוס את כוח המפלגה. כי מלח איימה על קיומה של קודש-הקדשים של חטיבת לאחיות-העבוד-דה: על ההתיישבות העובדת. ומול סכנה זו של עירעור היסודות הכלכליים של הקי-בוץ (שרבים ראו בה תוצאה של כוונה ודו-גית מצד ברוס מקדינאל) התחזקה מחדש השותפות בין ציולינג וחזן, נשכחו הגורמים המפלגיים. קרוב המרחק בין אלונים למרחב-יה מן המרחק בין אלונים לאיסמעיליה או מוסקבה.

המשק

הזקן ופמלייתו ושאר

"היתה זאת ההצגה הכי עשירה שהיתה אי פעם בהבימה". פסקה בהחלטיות אחת השת-קניות שבאה לתזות מתוך סקרנות בועידת המיליונרים, באסיפה השנתית הכללית של חברי התאחדות בעלי תעשייה. היתה זו הצגה לא מוצלחת בתכנה ובכיי-נויה. הצופים היו מיליונרים, לתפארות שמשו כמה עשרות פקידים גבוהים של הממשלה, אולם המחזה נכתב ברגע האחרון ולא היה זמן לחזרות. גבור העלילה ישיש, נשיא הת-אחדות בעלי התעשייה, אריה ("הזקן") שנקר ניסה עד הרגע האחרון להשפיע על השרים הכלכליים לחדר לתעשיינים בנוגע לתשלומי ההפרשים לקופת הממשלה מהמחירים הישנים ותוכן ההצגה עלול היה להשתנות אך "הזקן" לא הצליח.

בצורה החיצונית לא נשתנה דבר לגבי השנים הקודמות. מחצית הממשלה באה לא סיפה השנתית, ד"ר יוסף הוכיח פעם נוספת את אומץ-לבו ונכנס לגוב האריות. הוא אפילו העזי לנאום שלוש רבעי שעה למרות 10 הדקות שהוקצו לכל נואם. הוא לא חסר להרים על נס את פעולתה של סולל בונה לקריאות הגנאי של הנאספים, והפעם אף העזי לא להבטיח דבר.

שר התאום, פריץ נפתלי, ניסה לבסס במב-טאו הייקי באופן מדעי את המדיניות הכל-כלית החדשה. הרב הראשי הרצוג בירך, ראש העיר ישראל רוקח, ניסה לבדור את הקהל אבל באולם שררה דממה. הנאספים בלמו את רגשותיהם וחסכו את כוחותיהם לקראת ההת-מודדות באסיפה הכללית הפנימית. שהוחלט לנהלה בדלתים סגורות. אך היא נפתחה לרוח-חה לכל דכפין. "אין סודות", צעקה האופור-יזיה. "אדורבא, יראה העולם וישפוט."

הפנים הפכו סיר. באסיפה הכללית היה שמה. המאבק התנהל כמו בזירה. בסיבוב הראשון זכה "הזקן" בהפרש של כמה נקודות. על במת הנואמים הופיעו המתנונים, ואם נמר תחה בקורת חריפה על מלח, הוטף גם למת-נות ולהמשכת המו"מ בראשותו של "הזקן".

שרות במעברות מרוחקות, עבודה חקלאית בנגב. אולם גם תיקון זה אינו קליביצו ב-ממשלה התלויה בהסכמת הדתיים (הסבורים כי כל שרות יקלל את מוסר הבנות). לפי-כך קם שריהבסחון בכנסת והציע, תוך כדי הבטחה להביא במועד מאוחר יותר הצעה לגיוס הדתיות לשרות כזה, לקבל בינתיים חוק שלא יתפסק בהצהרה דתית, ידרוש מן הבנות החפצות להשתחרר "להוכיח באופן שייקבע בתקנות (כי) טעמים שבמצפון או טעמים שבהכרה דתית מונעים אותה מלשרת שירות בטחון."

דוברי האופוזיציה הבינו מיד את האופי האבסורדי שבהצעה, עטו על טרפם. קרא איזוב כהן, הפרוגרסיבי: איך תוכיח בחור-רה שהיא דתית אם לא עיי הצגת כרטיס-

נשיא התאחדות בעלי התעשייה אריה ("הזקן") שנקר
הסוס הסרוויני התמוטט

חבר של מפלגה דתית? חשש אברהם דויטש, איש אגודת ישראל: האם תשאלנה הבנות כיצד מברכים על מליחת בשר (ברכה שאינה קיימת)? ליגלג אלימלך רימלס, הי-מורה הצי"כי: מה יקרה אם בחרה בלתי-דתית בעבר תגיד: "שמעתי את נאומו של הרב דויטש, למשל, שוכנעתי והפכתי ל-דתית?"

נאנח חיים בן-אשר, המפא"י: "זה מחיר של קואליציה..."

צ הרצאות הספיקו. כמו בכל ויכוח בכנסת על נושא צבאי, בלטה גם בוויכוח זה אפסות וידיעתם של כל חברי הכנסת, המ-שוחחרים מגיוס עתודות, בעניינים המעשיים והעיוניים של הצבא. בבה אידלסון, הח"כית הממושקפת של מפא"י, הכריזה על עצמה בגאווה שהיא מבינה בעניינים אלה, מאחר שביקרה ביקור רשמי של כמה שעות במחנה ח"ן שמע 3 הרצאות שארכו 15 דקה. ואי-לו שלום זיסמן, הח"כ הצי"כי שניהל בשעתו את כיבצו-מרדכי (נגד תאונות דרכים צב-איות) קבע פסקנית כי התשובה הבטחונית לכל הסכנות האורבות למדינה היא "גיוס מקסימלי של הפוטנציאל האנושי" — פסל בנשימה אחת את דעותיהם של כל הגו-י הדעות הצבאיים החדישים הסבורים כי טיב הציוד והאמנוים, לא מספר החיילים שעל גבי הנייר, הוא הגורם העיקרי המכריע.

רק אחד מבין הקולות שנשמעו העלה את הבעיה האמתית (מלבד מאיר וילנר, הקומר-ניסט, שקרא תוך גיפנוף ידיו כי כל גיוס הבנות מיותר, אינו אלא אמצעי להנהגת רוח מיליטריסטי במדינה). היה זה קולה של אסתר רויאל-נאור: "דרשנו לבדוק את טיב השירות ואת מידת יעילותו, וכן את האוירה שנוצרה סביב הבעיה זו... שאלתי ואשאל באיו מידת הוכח שבאמת הכרחי כי נערה תשרת שנתיים בצבא, באיו מידת הוכח ש-באמת הכרחי כי נערה תצא לעבודה חקלאית או לא תצא לעבודה כזאת?"

דרשה אחותו של מפקד אצ"ל הראשון: "יש להקים ועדה מיוחדת שתחקור את כל בעיית גיוס האשה". אחר נאנחה, אמרה ב-קול עייף: "יודע לי מה גורל ההצעות בבית זה, גם אם הן צודקות והגיוניות ב-יותר..."

כשניגשה הכנסת להצבעה, נשארו זוגות יריים רבים שלובים. אולם 30 הידיים, ש-הורמו לקבלת ההצעה של שריהבסחון, הס-פיקו בהחלט לשים עוד טלאי על גבו של חוק רב-טלאים.

ב-7:30 בערב נשמע הגונג שבישר הפסקה. הנאספים לא התפזרו, כחננו את צעדיהם למד-נון הארעי, בלעו בחטיפה כריכים מספר ועיבדו תכנית להתקפת נגד. ב-8:30 החל הסיבוב השני. על במת הנוא-מים הופיעו גיטלמנים מגוונים. בצורה פרל-מנטרית למופת ובהומור יהודי עסיסי הטיחו מהלומות כבדות על ראשי צמרת "הבית" (מרכז התאחדות בעלי תעשייה). נפלה המלה: אם לא נסדר עם הקריסלינגים שלנו לא נצליח. "הוציאו את הסוס הסרוויני מכאן", סינן ה-שני. "הגיע הזמן להעלות על הסוס משמרת יותר צעירה", העיר השלישי. והנאומים נחקב-לו בתשואות סוערות של הנאספים.

פניו החחרים של "הזקן" הפכו סיד. אילו קבעו בחירות לאותה האסיפה, לא ידוע מה

הכנסת

"יש לך סבתא?"

השבוע פשטו שוטרים אורחיים וצבאיים בחצוצות יישובי הארץ, ערכו מצוד על בנות שלא היו בידיהן תעודות המעידות כי שוח-ררו מגיוס. הבנות הרעסו על מכוניות משא והוסעו לבידור. רובן היו עליונות למדי, פלירטטו בדרך עם השוטרים. אולם בכמה מקומות התעקשו הבנות: "מה אתם רוצים ממני? אני דתית!" ענו השוטרים בולזול: "יש לך סבתא? ספרי לה את זה. בשבת את מעשנת?"

מריפה דתית בהחלט. אולם למעשה היתה זאת שאלה שלא היתה לעניין. שופט אחד, שהובאה לפניו בחורה שהצהירה שהיא דתית ושנתפסה כשהיא גוסעת בשבת, החליט כי יכולה הבת להיות דתית ולנסוע בשבת. שופט אחר החליט שיכולה בחורה לאכול טריפה ולהיות דתית. התוצאה: אחוזי ה"ד-תיות", שלא היו צריכות אלא להצהיר הצ-הרה בבית-המשפט כדי להיפטר משרות של 710 יממות, הגיע תחילה ל-25% מן הקרר-אות להתיצב, עלה מאז ל-40%.

מובן שיש רק תרופה אחת למצב: גיוס הבנות הדתיות לשרות לאומי בלתי-צבאי, שלא יפול בחובותיו משרות צבאי — כגון

• ב"ס"ה הצהירו 8000 בנות שהן דתיות.

"האשטרה אסרה את השימוש באקדחי פקקים!"

כבוד האשה

לרבים שלא היו בטוחים עד כה מה מצעם של הציונים הכלליים ניתנה תשובה ברורה בפי שמחה בבה, נציגים, אמר בבה: "צריך ללמד את האשה להגן על כבודה". חייך שר הפנים, משה שפירא: "האם כן זאת היתה הפרוגרמה שלכם?". הבטיח לו בבה ברצינות רבה: "כן, זוהי הפרוגרמה של הציונים הכלליים".

מזונות

אחת או שתיים?

באדיבות רבה ניגש המלצר הערבי, לבוש המעיל הלבן, של מלון הגליל, צנרת, אל של חן האורח התלאביבי ובקול שקט ומנומס שאל: "ביצה אחת או שתיים, אדוני?". "שלוש!", היתה תשובתו הקצרה של התל אביבי מוכה הקיצוב.

הים

גרץ x 3

כשראה היינץ רודולף גרץ שאנייתו א/ק מאיר דיונגוף נכנסת בוערת לתוך נמל בר-מורה ושימאיו נאבקים בחירוף נפש עם הלהבות, נשבע לעצמו: לא אשכח מסירות זו לעולם. כאשר ישב כעבור כמה חודשים ב"מלון ניויורקי וקרא בעתון בוקר אמריקאי שימאי ישראל, שהם כולם קומוניסטים מתורעבים, הכריזו שביתה כללית, לא שכת גרץ אלא זה. הוא שלח באוירון את בנו הבכור לישראל, כשהוראה אחת בידיו: למנוע בכל מחיר שביתה באניות חברתו. בנו בא לארץ, ניסה לתת בין השותפים והממשלה, וכשנתקל בסירוב הממשלה עשה מעשה נועז: הוא חתם הסכם נפרד עם השותפים, העלה אותם על שתי אניותיו, יצא אתם לעבודה, השבוע עמד אדן גרץ רבה-חובל בן ה-23, בעל זקן שהרמה אותו לאורסון וולס בתפקיד מקבת, על הגשר של האנייה השלישית, החדשה, של חברת מאיר דיונגוף ושות', לחץ את ידי עורכי העתונות העבריים שבאו לברוק.

ברווז צלוי. הים היה חלק כראי. בחדר האוכל של 15 קציני האנייה (העומדים בראש צוות של 40 איש) ישבו האורחים, כשלפני הם ארוחה שלא ראו כמותה זה כמה שנים. כשגמרו את ארבע המנות הראשונות, כולל בשר צלוי, נכנעו רובם, לא יכלו להתגבר על ארבע המנות הבאות, כולל ברווז צלוי, אני נס ואגסים. הם הדליקו את הסיגרים העציר

עם החברה הצרפתית היהודית של דרייפוס, שתשקיע הון רב במטבע זר לבניין חברת ספנות עברית, ביקש הבטחה מטעם שר ה"תחבורה שהממשלה לא תפלה את החברה ל"רעה לעומת חברות ממשלתיות או הסתדרות יות. השיב לו רמז רשמית: אין הממשלה מבטיחה דבר כזה. התוצאה: הצרפתים הסתלקו מן העניין.

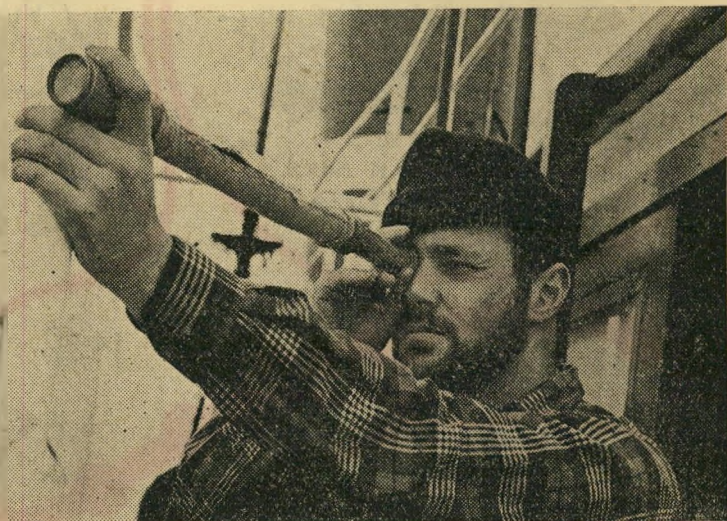
אולם גרץ לא התאושש, פנה לחברת איסטמ"אן האמריקאית, חברה בת של גדולת חברות התעשייה בעולם: יוניטד סטייטס סטיל. הוא לא העלים ממנה את תוכן המכתב, אולם אמר שהוא משוכנע שהממשלה תיסוג לפני העוב"ד. ראשי החברה, איריס שעקבו באהדה אחר מלחמת הישוב נגד האנגלים, קיבלו את ההצעה, מכרו לו שתי אניות, נתנו לו עזרה כספית רבה. כעבור שנים נתברר שגרץ צדק: הממשלה הבטיחה שחברתו לא תופלה לרעה לעומת שותף. אולם הבטחה זו, בניגוד להבטחה הקודמת, לא קויימה. הממשלה מסרה לשוהם את אניות המעפילים הטובות, איפ"ש שרה לה להוציא דיביות על אניות שעלו פי ארבע יותר לאניות גרץ, אף כי משמשות הן לאותו תפקיד.

אמר גרץ כשחתך עוגת ענק שנשאה את המלים "אברהם גרץ, הפלגת בכורה": "אני רוצה ליצור מסורת, שתעבור יחד עם אניותי מאב לבן ומבן לנכד. הים הוא חופשי, ואופ"קיו רחבים. הימאים שלנו טובים, והם שותפים למפעל. אולם הספנות העברית חולה..."

מה אני? משוגע?

במרתף הבירה של הדר הכרמל חיפה, ישבה קבוצת ימאים, כפופה על גליון נייר מכוסה חישובים. המלחים דיברו על בעיית שגרעה בהרבה את שמחתם על זיכיון של אייק (אהרונוביץ) ושיחורו של גמרוד (אשל). היתה זאת בעיית פרונויות שהעסיקה מוחות רבים במדינה, אך לא העסיקה איש בחדרה רבה כזו כאת הימאים: השער החדש של הדולאר.

אף כי בחווה העבודה החדש לא הוזכר במפורש מהו חלק המשכורת אשר הימאי מקבל אותו בדולארים, היה ברור שחלק זה יישאר, כפי שהיה עד כה, שליש. כל עוד נתנה המדינה לימאים 2,800 דולארים לכל לירה של משכורת, הספיק סכום זה להבטיח לימאים רמה מתאימה של קיום בנמלי חוץ לארץ, דבר שהוא הפרט היחיד החשוב ביותר בתנאי-העבודה של הימאי (שביתות רבות פרצו בשנים האחרונות בשל עיכוב התשלום, שמנע ירידת ימאים בנמלים זרים). אולם עתה, עם הנהגת השער החדש,

רב-חיבל אדן גרץ אורסון וולס...

תשלם הממשלה לימאי רק דולאר אחד לכל לירה של משכורת. דבר שפירושו למעשה הורדת 20% מן המשכורת. התוצאה תהיה שהימאי לא יוכל עוד לבלות את זמנו בנמלי חוץ, יהיה קשור לאנייתו בנמל מבלי שיוכל לרדת ממנה אלא לטיול חטוף.

אמר אחד הימאים: "מה אני, משוגע? באמריקה מחפשים עכשיו ימאים בנרות. אחר הנסיעה הראשונה אפסין מן האנייה שלי לאנייה אמריקאית, ארוחה כמן בן-אדם!" וכאשר חזרו הזכיר לו שהדבר הוא בלתי חוקי, משך בכתפיו, בולזול: "כשאחזור אחר שנתיים, לא איכפת לי שיתנו לי חמש לירות קנס!"

* לא לפי חוקי אמריקה, אלא לפי חוקי ישראל. דין מזה הערוב אנייה ישראלית כיון אדחה הערוב את אדמת הארץ — הוא זקוק להיתר יציאה.

חינוך

בנים על אנייה טרופה

מתוך 1700 סטודנטים ישראליים הלומדים במכללות זרות בחוף-לארץ, נמנים 1300 על מקבלי מטבע זר, שנסיעתם אושרה ע"י ועדה בינמשרדית (חינוך, אוצר ואגף המדע) לפי הכלל שכל סטודנט שיגיש בקשה להשתלמות בחוף-לארץ, בצירוף פרטים אישיים ומכתב אישור מהאוניברסיטה בה נתקבל כתלמיד מן המגויין, יאושר לנסיעה רק לאחר שלימודיו ייקבעו או כחיוניים, כרפואה, הנדסה, חינוך (בשלביו הגבוהים) טקסטיל או כלמודים ב"שלב גבוה" (בוגרי האוניברסיטה והסטנוני

א/ק אברהם גרץ בנמל תל-אביב...עשה מעשה נועז

הפתגם לשכנועו של האוצר בעובדה שרובם המוחלט של שולחי הבנים להשתלמות בחוף-לארץ, הם מורים, רופאים, פקידים וסופרים שאינם בעלי אמצעים מיוחדים. משלחת שכללה בין חבריה את ראש הסכס, ד"ר מיכאל סימון, מרכזי דוברובסקי, פרופסור אדלר מהאוניברסיטה בירושלים, הסופר עבר הוני, הופיעה בלשכתו של שר החינוך. לאחר ששמע פרופסור דינבורג את הטענה היסודית, שער-החליפין, הודיע: "בדעתנו ל"החזיר לארץ את הסוג שמקצועו אינו חיוני למדינה, ולהשאיר בחוף-לארץ רק את המצטיינים והמוכשרים שבהם". ענה פרופסור אדלר: "מצטיינים ישנם רק מעטים בעולם". אמר דוברובסקי: "רק 75 איש נקלטים במכ"לל הרפואה בירושלים, מה יעשו 400 הישראליים הלומדים רפואה בחוף-לארץ?"

לאחר שהוסבר לשר כי בשום מדינה בעולם אין תקדים לכך, ציין אחד מחברי הוועד: "הממשלה תצטרך במילא לשלוח 1800 דולר (המינימום לשנה, לכל סטודנט, שאושר על ידיה) מכאן נובע ש-1200 הלירות הנוספות ל-600 ששולמו עד כה, הנתבעות מההורים תמורתם, אינן אלא בבחינת מס מותרות". בינתיים נכנס החוק החדש לתקפו, החל מהראשון למרץ. ההורים חסרי האמצעים, ששלחו עצומות לראש-הממשלה וליתר הש"רים, תבעו: הבטחת סיום שנת הלימודים הנוכחית לבניהם. הממשלה הקימה ועדה בת שלושה שרים לטיפול בעניין. משלא נענה, שאל ד"ר סימון את משה שרת (חבר ועדת השלושה): "מה חדש?" תשובת שרה-החוק: "אין חדש — העניין בדיון". אמר דוברובסקי: "העניין יחלה בסחבת ובנינו נמצאים על אניה טרופה".

דואר

מה אפשר לעשות?

כמה רכבות תושבים של תל-אביב חיכו למכתבים מדורים ודורות באמריקה, מבנים סטודנטים או מידידי מסחר. הם לא ידעו שמכתבים אלה נמצאים במרחק של כמה מאות מטרים מבתיהם — אך שיגיעו אליהם רק בעוד שבועיים.

ארבעת אלפים וחמש מאות שקי דואר לבנים רבצו במחסני-הענק של א/ק אברהם גרץ, בין חביות שמן-מכונות וצינורות המ"יעדים לגב. אולם בעוד שהחביות והצינורות פורקו מול נמל תל-אביב, נשארו השקים (המשך בעמוד 10)

המצטיינים בכשרונות מיוחדים במקצועות פחות חיוניים). עם טענת האוצר שמאז הרכבת הוועדה במאי 1951 לא יצא אף ישראלי אחד להשתלמות בחוף-לארץ מחוץ למסגרת הני"ל (פרט לבוודדים שהצליחו להוכיח את אי-תלותם בהקצבת האוצר) הוא הכביד על הלומדים בחוף-לארץ בחפשו דרכים לכיסוי הגרעון בקופת הדיביזים שלו, ממנה הקציב מיליון וחצי דולר לשנה לסטודנטים.

לאחר שלפני שלושה חודשים הופסקו מש"לוחי הכסף בחלקם, שעה שהאוצר חיפש דרכים חדשות להתגבר על קשייו וגרם בכך להתמרמרות הסטודנטים שטענו שהם רעבו לחם, קבע סדר תשלומים חדש: 1300 הסטודנטים (מהם 592 בארצות-הברית, 248 בשווייץ, 137 באנגליה, 63 בצרפת ויתרם בשאר ארצות אירופה) יקבלו 100 דולר למחיה (30 לירות באירופה) בראשית כל חודש (עד כה, פעמיים בשנה) ושכר-לימוד (לפי דרישת האוניברסיטה) בראשית כל סימסטר. טענו הסטודנטים: הסידור מתקבל על הדעת אך הכספים לא מגיעים בזמן.

לאחר שגם סידור זה לא פתר את בעיית הגרעון שגדל מחודש לחודש, עשה צעד נוסף: הפסקה מוחלטת של אישורי מטבע זר לסטודנטים עד לסימסטר הסתיו 1952, שמנעה יציאה להשתלמות, חסמה את היציאה גם בפני אלה שבין המועמדים שניירותיהם היו מוכנים לה מכבר. הסיבה לצעד הנוסף: בעקבות נאיו מו של שרה-האוצר בכנסת, בו הציע סטיפנדיות ממשלתיות למצטיינים שיעברו בחינות ממשליות מודקדקות, תקבע הממשלה עמדה חדשה לגבי השתלמות בחוף-לארץ.

העניין בדיון. מפנה חדש, שפגע במעמדם של הסטודנטים עם כניסת המכס לתקפו, היה כאשר האוצר קבע את שער-החליפין ל-סטודנטים שהיה עד כה 2.80 דולר תמורת לירה אחת, ללילה הדולר.

הורי הסטודנטים ברחבי המדינה, ובעיקר בתל-אביב, התעוררו ספונטנית למאבק נגד מה שכינו בשם "גזירה חדשה", קראו מעל דפי העתונות לאסיפות הורים.

מרכזי דוברובסקי, מורה בבית-הספר גאולה, תל-אביב, אשר בנו נתן, תלמיד רפואה (סימסטר אחרון) באוניברסיטת סירקיוז, ארצות-הברית, הסיק גם הוא שמשכורתו כמורה עירוני תאלצו להחזיר את בנו הביתה חצי שנה לפני קבלתו תואר דוקטור, ב-1952 (המשך בעמוד 10)

אני קאלוססה

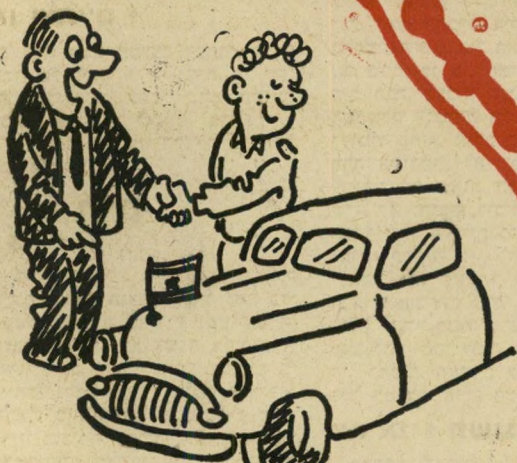

בפורים 1952 מותר לחייך לצרות השעה כמחבת, פרוטקציה וצנע. דוש הסכים לעובדה זאת, שילח את אחד מידידיו, ג'ינג'י קאלוססה (קרובי החוק של רותי), צבר עזיבה וטוביסוליות למסע בעולם שבדרכו הוא נתקל במכשולים ובחלוצות למיניהם. הג'ינג'י החליט, לבסוף, את דעתו והחליט לבחון את עצמו, כראוי לצביתחוק, לאידת, פנינת החלוציות.

ג'ינג'י קאלוססה הוא איש חברה, כנאה לצבר לובש חאקי, מנומס וחובש כובע גרב. לכן מוזמנים קוראי "העולם הזה" לקחת חלק, יחד עם הג'ינג'י, במסע פורים 1952. כל שעל הקוראים לעשות: להתאסף בחוג המשפחה או הידידים, שניים, שלושה, ארבעה ויותר (כל המרבה משותף), להכתיב לעצמם כפתורים בעלי צבעים שונים כמספר המשתתפים במשחק, קובייה אחת ולצאת למסע.

סדר המשחק: אחר שהמשתתפים קבעו את סדר יציאתם (לפי הטלת הקובייה) הם מתקדמים במסלול (שכיוונו מסומן בתמרורי הכיוון) בהתאם לתוצאות הפטות קוביותיהם. אולם הם נתקלים במכשולים בדרכם, כפקיד ממשלתי העוסק בשיטת חשוכה, התוצאה, במקרה זה: המשחק שנתקל בפקיד חייב להכות כמה סיבובים עד ששוב יטיל את הקובייה להמשיך בדרכו. לעתים ההצלחה היא המאירה את פניה כאשר מוצאים, למשל, את בחורת החלומות ורצים 3 נקודות קדימה.

כך, אחר הצלחות ומכשולים לחיפיו, יגיעו המשחקים, יחד עם ג'ינג'י קאלוססה, אידתה, הראשון בין המשחקים המגיע אידתה זכה במשחק. הפרס מתבקש מאליהם, בפורים: אוון המון (לפי מתכונת הצנע, אמנם).

נכנסת למראי. קיבלת ליוב אחשלאי
עם קאדילאק. סע קדימה 10 נקודות

מצאת את הבחורה של חלומותך.
אמה בוקיע העביע. רוצ קדימה
3 נקודות

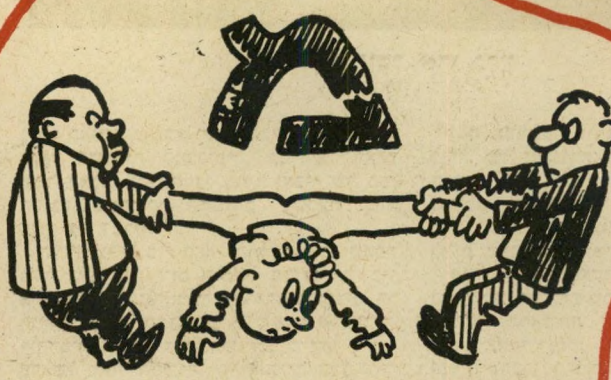
מצטער
מאד, אין
חדר. אתה
נורס
לשיכון
העומי.
חכה קצת -
3 סיבובים

מצאת פתרון - נעשית
ימאי. נדמה לך - יש שיאה
והמשטרה מורידה אותך
חדרה לחוף. חזור 5 נקודות

עוד לקיד.
חכה 2
סיבובים

הצטרפת למפגש. אוי ואבוי, יש פרוד. דרוק
פעמים הנריקה, הראשונה קדימה, השניה -
אחורה!

נבחר שיש לך דוד באמיוקה,
והוא ישלח לך תבילוג. רוצ מהר 3
נקודות למשרד הדאר, אחרי יעלס לך
החצי.

עה ימים בכלא יפו, בו פגש "טיפוס שעורר בי התעניינות" כששאל את השוטרים מי הוא סיפרו לו שהאיש היה שמואל גירסי שרצח את לונה סליק על חוף ים יפו בדקירות פגיון (העולם הזה 748). משהוכנס לתא שלו, שוחח גירסי תורכית עם אסירים אחרים, עד שעיף ושכב לישון. מספר יהודה: "הוא ישן כל הלילה בלי להתעורר, בזמן שאני הסתובבתי על רגלי, גרדתי את גופי עליו רחשו כינים". משאחר חלוקת הלחם, נשאר אדם ללא מנה, לקח את מנתו של אסיר אחר, גרם בכך להתרגשותו של גירסי שאמר לו: "אתה לא בן-אדם, אי-אפשר לחיות אתך". תשובתו: "אני לקחתי לחם מפני שהייתי רעב ואתה שחטת אשה כמו עז". כששמע אחד האסירים, יוצא תורכיה, שעלבו בן-אדם (גירסי), הת-

מסטרתי שכללה ארבעה אנשים, ביניהם עברה הסכין מיד ליד: מסרי שמצאה ומסרה בתחנת הנפה לסמל סגל, שהעבירה לסמל אהרנקרנץ לרישום ביומן המשטרה בנוכחותו של הקצין מוזס.

דרכי חיים לאך אחד לא היה איכפת

לאחר 31 שנה בארץ, בעשרים וחמש מהן עבד כפועל-בניין, נודמנה לבסוף, ליהודה אדם, 49, אב לשני בנים, חתית-חיוו. ספורו: בשבת בבוקר יצא רגלי, דרך יפו, לביקור בבית דודתו שעלתה מרומניה זמן קצר לפני כן, משפגש, בקרבת בתים, קבלן בניין מי-מידעיו, נענע בראשו לשלום, המשיך ללכת.

פניון כמוצג, הביא בכך את מהלך החקירה לנקודת קפאון. אך לייבוש מסרי הפתיע את בית-המשפט בגלוי חדש, שכיון את מהלך החקירה לאופי קים ברורים יותר. הגלוי: סכין מטבח בעלת ידית עץ אותה מצא מסרי רטובה בין שישי כנינים יבשים במגרת ארון מטבחיה של משה פתח קרובלניק, כשעלה לביתה, בבוקר הרצח, לשם חקירה.

הסביר מסרי לבית המשפט: בחוץ מונח אדם הרג. השעה 6:00 בבוקר. על השולחן בטבח לא נראו סמני אוכל והסכין הייתה רטובה. חיברתי שניים לשניים, התרמתי את הסכין. גוסף לסכין הציג מסרי לפני השור פש סינור אשה, אותו מצא תלוי על חבל בחצר קרובלניק שנשא כתמי דם חזורים שי-

רדומים במחסן, אף כי למעלה משלושה רבעים של תוכנם היה מיועד לאזור תל-אביב. אותה שעה היו מונחים למעלה מ-10.000 שקי דואר נוספים באניה אמריקאית, א/ק ארמונט, שכנתה של א/ק אברהם גרץ בנמל.

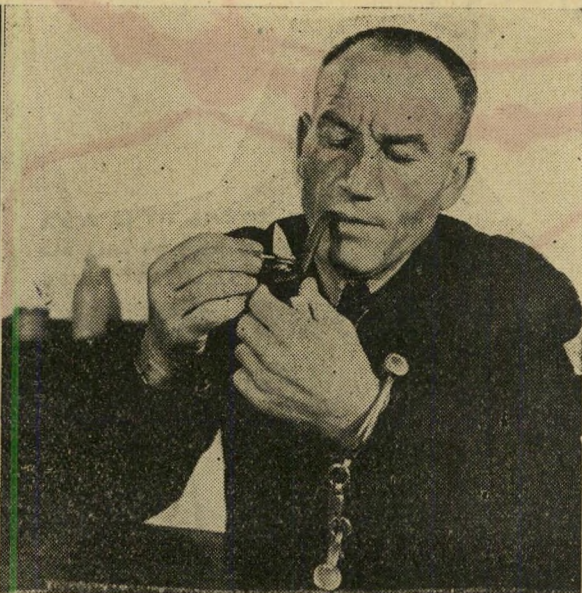
אמר יצחק ציוניק, מנהל נמל תל-אביב: משרד התחבורה מפלה לרעה את נמל תל-אביב, גורם עיכוב לדואר חיוני ומבזבז דברי זים, כי אלפי השקים יצטרכו לנוע מחיפה לתל-אביב על צמיגים יקרים, בעזרת בוזין יקר. אולם פקיד הדואר נמל משך בכחפיו, אמר: "בתל-אביב אין לנו מגנון ואין לנו מחסן שיעכל אלפי שקים. כאן אפשר לפרוק ר קאלף שקים, לכל היותר, מה אפשר לעשות?"

משפט

תה עם או בלי לימון

בין 100 הציגים שנכלאו במחנה ריכוז בקרבת אלכסנדריה, מצרים, אחר ה-15 במאי 1948, נמצא צעיר יהודי, לייבוש מסרי, שי-הכנן בתקופת מעצרו (15 חודש), יחד עם שמושה מחברי המערכת העכשוית של ארץ-ישראל. העתון הצרפתי התל-אביבי (ברחה לישראל, משוחרר ב-14 אוגוסט 1949) ל-אחר שבדרכונו הטבעה החותמת: "ציאה ללא סיבה", עלה ארצה, הצטרף לגרעין התי-ישובתי, שעלה להכשרה בקבוץ יהום (ליד תל-מונד). לאחר חמשה חדשים, נשקף הגר-עין בחיי הקבוץ שכללו בין השאר לינה ב-מקלחת (מחוסר דיוק), עבר מסרי לתל-אביב, התגייס למשטרת ישראל, החל מסייר בלילות בניידת תחנת הנפה הדרומית (ע'מי) באזורי הפשע של יפו.

בספטמבר שעבר, לאחר שהצליח להשיג לעצמו שיכון ברמלה, ביקש מסרי מהקצין הממונה עליו החלפת סיוור היומי בתורנית לילה. סיבתו: עליו להעביר את אשתו, בתו ואת הדייטת ממחנה המעבר בבאר-יעקב אל ביתו החדש. אותו לילה זימן המקרה למסרי את ההרפתקה המרתקת ביותר בדבריו ימיו כשוטר משטרת ישראל: לאחר שנהקלה במ' כונית השיטור הודעה אלהוטית על מציאתו של פצוע ברחוב 199, יפו, הגיעה המכונית למ' קום בשעה 5:40 לפנות בוקר. על גבעה, מול בית קרובלניק, בין שלוש נאספים, נמצאה גווייתו של נסים לוי שנפח את נשמתו בטרם הגיעו השוטרים. מסרי שהודיע למוקד שהפי-ציע הפך מה, גילה סימני דקירות סכין וגי-שיכות כלה, החל בחקירה הנאספת, ביניהם

פועל-בניין יהודה אדם ופסל נאשם ברצח שמואל גירסי

...עם אלפי כינים

נפל על יהודה אדם. פרצה תגרה, בה השתתף התא כולו, וכתוצאה הועבר ייבו של אדם לתא אחר.

למחרת, משנחה על יהודה השראה אמנותית (חובבתו: פיסול), התפיס עם גירסי שהסי-כים לעיצוב דמותו בחומר פלסטלינה (המצויה בכיסו של יהודה תמידית).

אזיק למזכרת עם תום השבוע בכלא יפו הוחזר יהודה אדם למשטרת ע'מי, רתוק באזיקים אל אסיר שני, משהופרד מן האסיר, נשאר אזיק אחד תלוי ברפיון על ידו השמא-לית, בלי שיוסר על-ידי השוטר ששחרר אותו. אדם יצא לחפשי לאחר שהטמין את האזיק מתחת לשרוול מעילו (המפתח נשאר במש-טרה).

שבוע ימים לאחר מכן עוד הסתובב יהודה אדם והאזיק נתון בידו, מוטרד בשרוול, כשהגיע לירושלים בעניין עבודתו, חיטט בין חפציו, אותם השאיר בירושלים שלשה שב-עות לפני מאכרו, מצא: מכשירי רופא-שניים שקנה בחנות גרוטאות, בהן השתמש לעבר דות פיסול. הוא ניסה אחד מהם, ניסה את השני ובעזרת השלישי הצליח לפרק את הי-אזיק, טמן אותו בין חפציו. אמר יהודה: הם (המשטרה) לא יראו אותו יותר, אשמור אותו למזכרת."

הארץ

ארון בגדים בעל 3 דתות (הארץ)
מרים גץ, קריית מטלון

ארון זהיר. שלוש תעודות כניסה לג'עדן טובות מאחת.

היה זה נצחוני 38 של מרציאנו, בן ה-27, הנחשב בעיני רבים כאלוף העולם הבא (ספורט ישראל)

יעקב הרנשטט, נתניה ומתי תיעדן הקתחחות המכרעת בין שני העולמות?

דרושה תופרת מושלמת לילונות, במכונה חשמלית או מתלמדת (מעריב)

אילה ישרון, חיפה כמה שנים עוד צריכה המכונה המסכנה ללמוד?

השבוע עמדו על תלון שמונה קומות הבניין הגדול ביותר בארץ (העולם הזה)

שולמית לוריא, תל-אביב הסקרנות החזיקה אותו.

אך הקבלן עצרו, הציע: "אם אין לך מה לעשות, גש לבניין הקרוב, בו יש לפרק מש-קופים מקירותיו הבנויים, תמורת 15 לירות". יהודה שהסכים לבצע את העבודה, ניגש אל הבניין, לאחר שנפרד מהקבלן, החל בהור-צאתה לפועל.

זמן קצר לאחר מכן, התיצב לפניו דובר סרבית שאמר לו: "אני השומר!" דרש אישור מבעל-הבית. לאחר דיו ודברים הציע יהודה: "הבא שוטר!" במקום שוטר הביא האיש שטען שהוא שומר הבניין, שומר עירוני של בתים, שלקח את יהודה למשטרת ע'מי ביפו. משהעיד השומר שאדם עסק בשבת, ברכוש זר, ללא רשיון, גרם בכך להכנסתו לכלא, עליו מספר יהודה: "חור נאלח, בו ישינם על הרצפה, עם אלפי כינים." לאחר 48 שעות שמע שוטר קורא בשמו ("בדיקו שלבשתי את המכנסים"). תשובת יהודה: "אני עוד לא מוכן". השוטר הלביש לו אזיקים ודרש ממנו ללכת למשפט. משסרב לעלות על המכונית (מספר אדם — מכחישה המשטרה) "הכה אותי השוטר והפילני על הארץ."

אשה כמו עז כשעמד לפני השופט דרש יהודה: "אני תובע עונש לטוטר שהכה אותי". תשובת השופט שהסעירה את רוחו: "קרא אותו למשפט!" בדרך לבית-הכלא הצטבר זעמו במידה כזאת שמיד לאחר שהוכנס לתאו, החריב את הקיר המבדיל בין בית-השמוש והתא (טוען אדם: "יש לי מספיק כח להפיל חמשה קירות כאלה").

התוצאה המשוערת מן ההתאמצות שנס-תכמה בגל חורבות, נתנה אותוהיה בבטנו של אדם שהחל להרגיש בה כאבים איומים (טעני) ב: בעיטות השוטר גרמו לכך. לאחר שלד-בריו לא הוגשה לו עזרה ראשונה, אותה תבע בצעקות, הציע: "קראו לרופא על חשבוננו". כשלא נתמלאה דרישתו זו, נתן לקצין אול-טימטוס: "אם עד שעה אחת בלילה לא תוגש עזרת רופא, אהרוס את התא". לאחר שהוסיף להתפתל במכאובים ("ולאף אחד לא היה איכפת"), שמע לפתע את צילצול פעמוני הכנסיה הקתולית ("סימן שהשעה אחת"). הס-תכל על 13 חבריו לתא ("כולם היו ישינים"), ניגש לבית השימוש, קרע ממנו את הברו, אחר תלש ברו שני (של קצרת רחצה) והמים החלו להציף את תא-הכלא, זרמו על פני האסי-רים שהתעוררו בצווחות.

מספר יהודה: "למחרת כבר הביאו לי רופא שקבע שאני חולה". למרות זה, הוא מו-סיף, העבירו אותו מן המעצר במשטרה לשב-

נשארו בו למרות הנסיון שנעשה לשטפס. **תיאטרון קאמרי** משנמנה היה שה-מוציגים היו משכנעים די צרכם, טען גורלי: מסרי אינו אלא שוטר שעדותו פסולה, מאחר שעל פי החוק חייב קצין להעיד. הוא לא שכנע בכך את השופט, נשיא בית-הדין הי-מחוזי ד"ר נתן בריזכאי, אשר הסכים לקבלת עדותו של מסרי. אולם גורלי המשיך לחקור את מסרי חקירת שתי וערב שנמשכה כשלוש שעות:

גורלי (אל מסרי): למה חזרמת את הסכין? ד"ר בריזכאי (אל גורלי): מה אתה שואל שאנזות, החקירה הובילה אותך אל הבית. אדם מת מונח בחוץ וסכין רטובה במגרה. גורלי (אל מסרי): ראית סמני דם על הס-כין?

מסרי: לא.

בומחה משטרת הסביר שהמעבדה המש-רתית גילתה על הסכין סמני דם, עזר בכך את גורלי לבטוי, שגרם להתרגשות באולם בית הדין: זוהי העלילה של המשטרה, היא שמה את הדם.

ברזכאי (אל גורלי): אתה הרעלת את הי-אירה (בבית-המשפט). אל טגן פרקליט המחוז, נתן קנת: יש לברר את אמיתות ההאשמה, ולמקרה שאינה נכונה לתבוע את מר גורלי.

אל גורלי: אתה אחראי עבור מה שאמרת. גורלי: כן, המשטרה שמה את הדם, ייתכן שרק מתוך רשלנות ולא בכונה. אחר ניסה גורלי להוכיח שמסרי מצא את הסכין לאחר שטפל במת, השאיר בה סכני דם בידיו המגואלות. אך מסרי הדגים לשופט תפיסת סכין בקצות האצבעות שהונחו על קצות הידית והלהב שלאחריה עטפה בנייר. גורלי לא נכנע, הסתמך על העובדה שה-שוטר מסרי שתה באותו בוקר הה בבית קרובלניק אותו הגישה לו אם האזיקים, שאל את מסרי: אתה שותה תה עם או בלי לי-מו? ניסה לשכנע בהנחתו, המרקבלת על הדעת, שאגב פילוח הלימון השתמש מישו בסכין, תתן לעצמו את הדי, השאיר על הי-סכין כתמי דם.

תשובת מסרי: "איך שמתחשק לי". התערבות השופט בריזכאי: "מה זה כאן, תיאטרון קאמרי?" אחר ירד המסר על אולם בית-המשפט רוב צופיו יצאו להנפש במזנון. אמר גורלי במד-נון: מסרי זה מסר את העדות הזוהבה ביר-תר ששמעתי.

התוצאה מקבלת הסכין כמוצג ע"י בית-הדין: להמשך המשפט נקראה חוליית עדים

שוטר-עז לייבוש מסרי

סינור אשה...

מצא את יהודה קרובלניק, הצעיר בין שני האחים (השני: ירוחם) שהואשמו, לאחר מכן, ברצח לוי, שקפא מקור הכדור בגופייתו וב-תחזונית, עליהם בלטו כתמי דם. משנשאל יהודה לפרשם, אמר למסרי: "הכלב שלי נשך אותו. הוא גנב."

"מני לך?"

"אמי ראתה אותו בחצר."

שניים לשניים האחים קרובלניק הגי-עו: לבית המשפט, ועוזר מפכן מחוזי שמיל-גובסקי הביא אצלו ערבי אותו מצא ליד גופת הנרצח, כמוצג בית-הדין. כאשר העיד מומחה משטרה שהשערה שנמצאה דבוקה ללהב הפגיון מודהה עם שערות יאשו של יהודה קרובלניק, טען לעומתו ע"ד גורלי המגן על הנאשמים: האם אתה חושב שאין עוד אדם בעולם עם שערות זהות נאלה של יהודה קרובלניק. גורלי הצליח לבטל את הי-

כדורגל

צנע או שטעמוס

יהושע (שייט) גלור, פרוע השער ובעל הריצה הסוסית שוב לא הגיב על ההצעות הקוסמות לשחק בקבוצות כדורגל תורכיות, אך הוא גם לא פסק לרטון: "מה הם צריכים אותי כאן? הרי אני יכול בזמן הזה לעשות חיים בחוף לארץ!" עקצו חברו הבלוני והחסון, יצחק (איציק) שניאור: "אתה יכול לצוד דגים בתורכיה, ולא יותר".

הצבעה חשאית. אחר שלפני חדשים מספר עוד סיפר שייט על העברתו לקבוצה התורכית פנרבאחציה, ששמה (ג'עדן) מעיד על עצמה, החל רומז לאחרונה כי קבוצות מספר באיסטנבול ובראשן אלופת תורכיה, בשיקטאש, מעוניינות לרכוש אותו.

אחיו, חיים (חיימלה) גלור, שפרש מהפועל תל אביב לאחר שנרתם לחיי משפחה ידע לספר שבעת דיוני עצרת אולם בפאריס פנה דיפלומט תורכי לחבר המשלחת הישראלית, התריע לפניו על חוסר הדמוקרטיה בישראל, ממנה אין מתירים ליהושע גלור לצאת לתורכיה, ואכן, בהגיע טוביה ארזי, יועץ צירות ישראל בתורכיה, לישראל לביקור קצר, ידע לספר כיצד נציגי קבוצות כדורגל תורכיות מדריכות את מנוחת הצירות בבקשן להעביר את גלור לתורכיה.

בינתיים הכריז רדיו איסטנבול, המקדיש מקום רב לספורט הישראלי והמודיע בקביעות (בהקדמו בכך את קול ישראל) על מאורעות הספורט הבינלאומיים בישראל, כי בהצבעה חשאית בוועדת אגודת המכבי התל אביבית הוסכם להחליט את יציאתו של שייט לתורכיה, בה יופיע בפנרבאחציה.

עניינם המיוחד של התורכים בשחקן הישראלי: משיכת הקהל היהודי העשיר והמת בול לפינת היקרות של איצטד אינונו.

שייט התופש בהנה של אוטובוס אשד טרם החליט באם יחליף את הצנע הישראלי בשע' מום התורכי וחבריו מאיצים בו להשאר. אחרת לא יהיה אדם שישפר בדיחות ויצחק מכל כדורגלן, אחר בארץ.

משחק יתום

רדיו אנקרה התקנא ברדיו איסטנבול אחר שידורו על גלור, הזדרז להודיע על ביקורה של הקבוצה התל אביבית מכבי בתורכיה. התורכים לא החמיצו את ההזדמנות להגדיר את המכבים כשחקנים הטובים ביותר בישראל ולא הסתפקו בהבטחות סתמיות. והקריין אף הדגיש את מועד המשחקים בתאריכים: 23, 26, 27 באפריל ומשחק ב' במאי.

אחת הקבוצות שנגזן ישחקו המכבים תהיה נבחרת הצבא התורכי, אותה קבוצה של הנבחרת של צה"ל התכוננה למשחקיה נגדה, אך זכתה לסירובה החד-משמעי בריע האחרון.

תיקו בסיטונות. בינתיים עמדו משחקי הליגה במזל של תיקו עד שחובב מושבע אחד סיכם: תיקו בסיטונות. התיקו הראשון נפל על מגרש הפועל ביפו, שהתמלא בוך ו' דמה לאגם מימ, אלא שהשופט הנהיג יוסף איסטר לא רצה לשלוב ריקם הביזנה, החליט לערוך משחק ולחנות בהתלקות האמנותיות של השחקנים על הדשא הרטוב, בה גם שי' שיפוטו לא שוכנע את קהל הצופים התל אביבי שנוד ליפו והגיע במספרו לכמה אלפים. כאשר נשמעה שריקת הסיום בתום 90 דקות המשחק החוקיות ומאון השערים הר' אה על 1:1, התרגזו הנוכחים, לאחר שגם הפגישה הראשונה נסתיימה ללא הכרעה (0:0).

במקום אחר, בפתח תקוה, חלה דפתעה כי

אשר 1000 הצופים שבאו למגרש מכבי המ' קומי כדי לראות כיצד קבוצתם, הנמצאת במ' קום מכובד בסבלת הליגה (ראה טבלה), מכ' ריעה את קבוצת הפועל הרמת-גנית, אולם המצור ששמו חלוצי מלבס לא עזר ואפילו הפגנותיו של החלוץ המרכזי התוקפני, אלי' עזר (ליזר) שפיגל, המופיע גם בקבוצת אשד, לא הועילו. שריקתו של השופט שר, שבא במיוחד מחיפה כתוצאה משלום הבית הארצי באגוד השופטים, הביאה להתנגן נקודה יקרה. היה זה משחק ליגה יתום ש' הביא להפתעה יחידה.

טבלת הליגה הראשונה כדורגל				
קבוצות	משח' יחס נקודות	משח' יחס נקודות	משח' יחס נקודות	משח' יחס נקודות
מכבי ת"א	9	6:41	15	9
הפועל חיפה	9	7:20	12	9
מכבי רחובות	9	12:19	12	9
ביתר ת"א	9	14:22	12	9
מכבי פ"ת	7	2:17	11	9
הפועל חיפה	9	10:19	11	9

ההקבלות של ישראל למשפחת האולימ' פית החרידה את העסקנים של שתי האגודות והם החליטו שאי אפשר לשאת במשרות ולא לעשות שום דבר ממשי, מחוץ לשליחת מכת' בים והכרזות מפורצות על קיום ועד אולימ' פי בישראל, עם כתובת קבוצה ומזכיר.

בישיבה הראשונה הופיע רק נשיא אחד, הח"כ נתן חת, (מכבי), כי ראש עיריה של חיפה, אבא חושי, הממשמש בתפקיד הנשיא השני (הפועל), יצא לטבריה. כאשר התחיל הנשיא המכבי להזכיר את הענפים שבהם מתכוננים, אם כי לא באופן סופי, לשגר ספורטאים ישראליים גבהלו הנוכחים. המק' צועות שנכללו (כדורסל, אתלטיקה, קלה, הת' אגרפות, שחיה, התעמלות, התאבקות, סיוף, כדורגל וקליעה למטרה) היו רבים בליכך עד שעתונאי קשיש נאנח וקרא: "מה אתם מת' כוננים לעשות פה, עוד מעט תצטרכו לשלוח

אימונים. למעלה נראה אחד המשתתפים מתאמן לקראת החלק הבלתי רשמי של התחרות — מעבר מכשולים כשמתאוריו רכובה בחזרה. למטה: המתאמן לא העריך נכון את חמסלו, התהפך, מסביבו התקלחו ילדי המקום שעמדו ונהנו ביותר מכל העניין.

את כל המדינה להלסינקי הפינלנדית. מרדכי זיליסט, שמילא את חת, ניהם את העתונאי, הודיע שנקבע גם מספר מלחים שישגיחו על משלוח קבוצה הולמת.

עתונאי אחד שאל מה יהיה באם הקבוצה הישראלית תצטרך להופיע בתחרות נגד גר' מניה. התשובה: שום דבר, הישראלים לא ייפיעו. כאשר נסו הסקרנים להפיק בולים לקראת מוקדו הכספים לתחרויות הסכרי אחד מי חברי הועד האולימפי שהסכף יושב ע"י מי בית עממית שתיקרא מג'ית אולימפית וכן יודפסו בולים ותיוות מיוחדים. אנשי הפועל לא חששו מתחרות הועד האולימפי היות וגם הם מתכוננים להפיק בולים ותיוות לקראת כינוס הענק החמישי שלהם שיתקיים בפסח. אפילו נציגת המטכל גילתה את הרצון ל' עזר לנבחרת האולימפית הועד האולימפי אף לאמן קלעים לתחרויות. בינתיים מתכנסות הועדות המשותפות של הפועל ומכבי כדי לקבוע מי יסע להלסינקי, כיוון שבין הספורטאים עדיין לא נמצא אחד שיותר על מקומו המכובד ב' אולימפידה.

הופיעו למקום במועד המדויק, למרות עיי' פותם משפע משחקי השבוע, נדהמו למצוא מגרש מלא חמורים וסוסים (מכשירי התעמ' לוח עשוי עץ ועור) כשלידים מזוינים ועלי' הם רוכבים נערי הפועל המתעמלים. הדבר הרגז את החיילים הקפדנים וכאשר עלתה מכבי בועטר, קבוצת נערי ירושלים הממשי' כים בהצלחה את מסורת הקבוצה הירושל' מית החזקה, לא גילו את כל יכולתם. בדקות הראשונות שיחקו הנערים כשדים והאורחים הצבאיים לא יכלו להדביק את קצב משחקם. שיפוטו של ארינקה, שנכח במקום במקרה, היה בלתי מדויק, כיוון שב' כדורסל יש צורך בשני שופטים. לאחר רבע שעה, בה סבלו החיילים ממכות בידים ומ' פגיעות סתם, הבין מאמן הצבא, יעקב שאל' תיאל, כי הנערים אינם יודעים לשחק אחרת, פקד לפתוח בהפגזה צופה של סלים. התור' צאה: הרישום על לוח הנקודות עלה, עם

אופנועים

אקורו של טרמור

כאשר רק התפורו ענני הגשם הכבדים הוחררו תושבי רמת יצחק שליך רמת-גן, משנת השבת שלהם עלידי טרמור גובר והר' לך. כעבור דקות מספר הוברר להם מה מקורו של הטרמור: שיירה ארוכה של אופ' נועים התקרבה למקום בשורה עורפית, זה אחר זה.

היו אלה כמה מרכבי האופנועים שגרשמו לתחרות השנתית של העולם הזה על גביע שועלי-שמשון שבאו להתאמן לפני המירוץ העומד להערך ב'13.3.1952. לאחר שקראו בגליון האחרון של העולם הזה כי מסלול התלאה יהיה בעיקרו עליות וירידות קשות בחרו ברמת יצחק בשל' הגבעות התולדות הרבות הנמצאות בה. לאחר כמה שעות של אימונים (כולל התהפכויות מספר) חזרו ה' אופנועים העירה כשכל אחד מהם בטוח בלבו כי הוא המאושר שיזכה בפרס הראשון.

כדורסל

רוצים מאה! רוצים מאה!

ללא הכנות מרובות הוחלט להפגיש בערב אחר את נבחרת צה"ל החזקה עם הפועל ומכבי חיפה. כשנערצרו ספרות באם נבחרת הצבא תוכל לתחר פעמיים רצופות בע' רב אחד, הסביר אחד המארגנים: "בגוש הנבחרת הצבאית יש מספיק שחקנים גם בש' ביל ארבעה משחקים רצופים, ומלבד זאת, מי אומר כי עליהם לנצח תמיד בהפרשים כל כך גדולים?"

יותר מדי כפורמה. 700 הצופים שיד' עו על קיום המשחק (לא פורסמו מודעות), חיכו בשעה שנקבעה להתחלת המשחק במג' רש המכבי שהוכן כהלכה. אולם שחקני צה"ל לא הופיעו והיו שחשבו שלא תהיה ברירה אלא להפגיש את הפועל עם המכבי שהתאמנו אותה שעה בקליעה לסלים.

החיילים הופיעו באיחור של 50 דקות, התנצלו: ארץ להם פנצ'ר בדרך. הם עלו מייד למגרש, למשחק הראשון נגד הפועל, שגילתה יכולת מעטה, הן בגלל חולשתה הכללית והן בגלל חסרונן של שחקנה העיק' רי, יוסף אברירשיד, הנמצא בנבחרת הצבא. 20:43 לאחר המחצית הראשונה נסתיימה ב' קנים הצבאיים (פרדי כהן, זכריה עפרי ואב' רהם שניאור) מהמשחק, ישבו בצד, כדי לא' גור כוח למשחק השני. אך על אף חסרונם היתה התוצאה עם שריקת הסיום של השופ' טים 34:79.

אמר אברהם ויינשניק, מנהל הכדורסל של מכבי חיפה, בחוששו מפני תוצאות המשחק השני: "הם (החיילים) יותר מדי כפורמה היום!" אולם חששו לא היה מוצדק. המכבים הציגו משחק משובח, פתחו בתוקפנות רבה כששלישיית החלוצים שלה, יצחק בן-חיים, ויוי מחרו ויצחק רובינשטיין, מצליחה לק' בוע את מאון הסלים של הדקות הראשונות ל'11:8, להפתעתם הרבה של הקהל והשחק' נים.

המכבים הנערים לא הצליחו להתמיד בק' צב המהיר, אפשרו לצה"ל לסיים את המח' צית 46:31, הפעם לא הוחלפו שחקני הצבא ורוב הזמן שיחקו חמשה מתוך ששת הטור' בים, כשמי פעם מתחלף אחד מהם.

מספר הסלים לזכות צה"ל גדל, אך יצחק רובינשטיין (שער העולם הזה 744), ששיחק הפעם את המשחק האחרון לפני התגייסו לצה"ל, המעיט את ההפרש בהתפרצויות יחיד רבות. קרוב לסיום הורגשה עדיפותם הגופנית של החיילים שקלעו סל אחר סל, עברו את 90 הנקודות כשהקהל צועק: "רור' צים מאה! רוצים מאה!" אולם לבסוף חס' רו לחיילים שלוש נקודות כדי להשווה את המאה והם הסתפקו בתוצאה של 97:67.

אולם הקבוצות האזוריות הסתפקו בהרבה פחות: כיוון שקוני הכרטיסים מבין הצופים היו מעטים נשארו בקופה, לאחר ניכוי ההר' צאות, שש לירות בלבד, שחולקו שזה בשחה בין מכבי והפועל.

חמורים וסוסים. החיילים יצאו את חיפה לחילטו להתרגל לאווירה הקר של צר' סת, אליה הם נוסעים בשבוע הבא. המשיכו ירושלימה, על-מנת לתחר עם הקבוצות המ' קומיות.

בערב הראשון לבואם נפגשו החיילים עם הקבוצה החזקה של הפועל ירושלים, הראו את כוחם הרב: כל מאמציהם של שני הק' לעים הזריזים והגמורים של ירושלים, יהודה (יודקה) לוי ואריה בקופה, לאחר ניכוי ההר' לו. אנשי הצבא יצאו בנצחון (45:85). החיילים הוזמנו לשחק נגד מכבי ירושלים,

סיום המשחק, ל'13:64, אחר שהחיילים הר' בו בקליעותיהם בלי להקפיד על משחק נאה. בכך נזקף לזכות הנבחרת הצבאית נצחונה הרביעי בשבוע הפרידה, ערב נסיעתה לפא' ריס, להתמודדות עם נבחרת הצבא הצרפתי.

אולימפיאדה

לקלעים. נציגת מטכל

המלה החביבה ביותר על אנשים העוסקים בעבודה צבורית הוא: מבנית. כאשר הנמינו חברי הועד האולימפי המאוחד והגדול (6 חב' רי מכבי ר'6 חברי הפועל) את העסקנים וה' עתונאים לארוחת-ערב חגיגית במלון ירקון התל-אביבי לא מיללו אלה שהמסקנה מכל ה' הכנות לקראת סיגור נבחרת ישראלית לא' לימסידת הלסינקי הקרובה תהיה שגור לא' סוף סכום של 40.000 לירות, קריאה לנדבנים למיניהם השוכנים בארצות-הברית שישמעו על' הקבוצות הישראליות בכדורגל מתוך מטע' הפועל והנבחרת הישראלית לפני שנים מס' פר,

מצרים הדיר הציל את עורו

איש לא חשב כי עלי מאהר נכנס למשרד ראש הממשלה כדייר קבוע. אם היה יוכוח כלשהו על כהונתו בתפקידו החדש היה זה על אורכה או על הצורה בה תיגמר. לרוב גיבאו לו סוף פתאומי, בדומה לזה של אחיו אחמד שנרצח לפני שבע שנים במלואו אותו תפקיד של ראש ממשלה.

נבואות אלה התאמתו, אף כי רק בחלקן. סוף הכהונה אמנם בא באופן פתאומי אך היה זה מרצונו של מאהר ולא כלל גם קץ לחייו.

מיום מינויו למלא מקום מוסטפא אל-נחאס היה ברור כי לא יהיה תפקידו של עלי מאהר קל ביותר. כל עוד ישב בבית הנבחרים רוב מוצק של צירי הוופד (225 מתוך 314) ידע עלי מאהר כי לא יצליח לבוא לידי פשרה עם האנגלים בדבר תביעת ה' המונים לפינוי אוור התעלה. פארוק הציע להקל עליו, הביע נכונות לפזר את בית הנבחרים.

אולם מאהר ידע כי לא יהיה בכך משום פתרון. להיפך, כל עוד שריר כוחו של ה' וופד יכול היה לנסות להתפייס עמו, להציל את עורו מחמת ההמון אשר קרן הוופד עלי תה בעיניו לאחר המאבק באנגלים. הוא גיסה להקים חזית לאומית בינמפלגתית, פתח בשיחות גישוש עם האנגלים.

כל עוד נראו סיכויי הצלחה לנסיונות מאהר גילו האנגלים רצון לשיתוף פעולה אולם כא' שר לא התגשמה כל חזית לאומית והמלך הח' ליט לשלוח את בית-הנבחרים לפגרה, הצטנן שגריר בריטניה בקהיר והשיחות שעמדו להת' חיל נדחו. עלי מאהר לא אהר ביותר את הרע' יון להפוך אויב מספר אחד של הוופד (ואלפי הצעירים המזוינים המצייתים לו), ביקש מפא' רוק למצוא משהו אחר המוכן למלא את ה' תפקיד.

לפארוק לא היה זה דבר קשה ביותר. הוא בחר באחמד נגיב אל-הילאלי, לשעבר חבר ממשלת אל-וופד, אויבו המושבע של פואד סראג אל-דין, האיש החזק של הוופד אשר בהשפעתו הוצא אל-הילאלי מן המפלגה.

האדם מאחורי הכותרות

על האיש החדש אשר אליו פנה המלך פא' רוק להיות ראש ממשלה כותב ב' שש, סופר העולם הזה, שהיה בזמנו עורכו ה'אשי של אימאד, השבועון המצרי המפורסם וזנהל האגף ליחסי ציבור של מפלגת אל-וופד:

זו הפעם הראשונה מופיע שמו של ראש הממשלה המצרי החדש בעתונות הבינלאו' מית. גם במצרים עצמה אין שמו ידוע ביר' תר, למרות הקריירה המזהירה שלו כפקיד גבוה וכמדינאי. הסיבה לכך היא ענותו וכישינותו הרבה של הבאשא.

בראשית שנות השלושים נודמן לי להיות נוכח במשרד החינוך בקהיר כאשר חוץ געשו הסטודנטים באחת משיבותיהם הש' כיהות בהשמיעם סיסמות זעם נגד המ' שלה. פתאום צלצל הטלפון, אל-הילאלי נטל את השפופרת ואחר כמה שניות של היסוס השיב: "לא, הוד מעלתך, לא אעשה זאת!" ובפנותו אלי הוסיף: "השר רוצה שאני ה' ראה למשרה להשתמש בכוח נגד הס'ר דגמים. סירבתי."

"אחא בודאי יודע למה יגרום הדבר?" שאלתי את מנהל המשרד.

"כן" הוא ענה. "סוף הקריירה שלי כמנ' גנון הממשלתי."

"התחלת קריירה פוליטית", הערתי לו ב' מרידה.

"אני עדיין צעיר." ואמנם לא עבר זמן רב ואחמד נגיב אל-הילאלי נדרש להגיש את התפטרותו או לעמוד בפני בית-דין מש' מעתי של משרד החינוך. הוא התפטר, כאשר נודע לסטודנטים על כך פנו במאותיהם אל ביתו בקריאה: "יחי מגן הסטודנטים והצדק!" היתה זאת התחלת הפופולריות והקריירה המדינית של אל-הילאלי.

ב1937, בהיותו עורך-משנה של העתון ה' צרפתי הקהירי לה'פטר, הורה המלך לראש מפלגת אל-וופד, מוסטפא אל-נחאס, להיכ' בממשלה. למחרת צלצל הטלפון במשרד. היה זה נגיב אל-הילאלי אשר נתמנה שר החינוך בממשלה החדשה.

"הואיל להכנס אלי", אמר מי שהפך למה' ד מעלתו."

במשרד קיבלני בחיוך. "אחמול, כאשר ווחם המלך על הפקודה הממנה אותי שר, נזכרתי בדברין ביום בו נאלצתי להגיש את התפטרותי מתפקיד מנהל אותו משרד כנראה שצדקתי. הריני מתחיל בדבר שאין לי כל ניסיון בו. לומר לך את האמת אין לי כל ח' בה מיוחדת למדיניות אולם אם הצטרפתי לוופד אחר התפטרותי הרי זה מפני שאני

עדיין צעיר ורוצה לשרת את ארצי בכל אפ' שריותי. זה הדבר אשר יכריע בכל מעשי. רק זה."

שחור עד גבי לבן. נגיב אל-הילאלי באשא הוא קטן קומה מן הרגיל, רזה ובעל שפם צירלי-אפלינאי. הוא מדבר אנגלית וצרפתית באופן שוטף, בחר בהיסטוריה כ' עיסוקו החביב, לו הוא מתפנה מדי היות לו שעת פנאי.

פעם שאלתי לדעת אל-הילאלי על הציונות ואם אין הציונות עלולה, לדעתו, לשנות את כני המרחב. הזהרתיו כי עומד אני לפרסם את תשובותי.

"כן, חן", השיב. "הרי בין כה וכה אני שונא שיחות שלא לשם פירסום. את אשר אני אומר לא אפחד מפני הופעתו שחור על גבי לבן. הציונות הנה חלום מהפכני אשר, אב יתגשם, ישנה, ללא ספק, את המצב ה' קיים בחלק תבל זה. אני אף אומר לך יותר מזה. פעם היה לי יוכוח על נושא זה עם רנה קטאווי ביי (ציר יהודי בבית-הנבחרים המצרי) והוא אמר לי כי אין הוא מאמין בציונות וכי אף התנגד לה."

"ומה היתה תשובתך?" שאלתי. "שאני, הלא-יהודי, מאמין כי יבוא יום —

בין ישראל וארצו, ואם לונדון ושינגטון תהנה לו את האות ירצה ראש הממשלה ה' מצרי החדש להכנס להיסטוריה של מצרים החדשה כאדם שהצליח לשים קץ לריב בין העם המצרי והיהודי.

הבעיה: האם יתמוך הוופד בנגיב אל-ה' אלאי? הרבר מפוקפק ביותר: המזכיר ה' כללי של המפלגה, פואד סראג אל-דין בא' שא, שונא כל אינטליגנט במפלגה ובמיוחד את נגיב אל-הילאלי. וכל אשר פואד באשא, יועצו הראשי של נחאס באשא, אומר נתמך בכלואו עלידי נחאס. לעומת זאת נהנה נגיב באשא מסיכויים גדולים אחרים: כי יירצח באחד הימים, כידנם של ראשי ממשלות מצריים שאינם קנאים במידה המניחה את דעת האספסוף.

תימן

יותר טוב מאשר גמלים

תחילה לא שמו התושבים לב לכל העניין. הרי אין מותו הפתאומי של אדם בריא יבר היוצא מגדר הרגיל כבאולאן, האזור המדברי שעל הגבול הצפוני עם סעודיה. גם כאשר עלתה תדירות התמותה למעלה מן המקיבל

דוויית שר אחמד מאהר באשא (25 לפברואר 1945)

לעלי היה יותר שכל

לא ראו האנשים בזה דבר מוזר. הן תמיד היו כגפות רעות מכת אלה באזור העני.

אולם היוצאות על המצב הסתגנו חיצה, הגיעו גם לצנעא הבירה, ולערי החוף. המ' שלה שיגרה למקום משלחת רפואית שהגיעה במהרה למסקנה המחרידה: באזור כאולאן משתוללת מגפת אבעבועות ההולכת וכת' שטת. הרופאים המקומיים ידעו להעריך היטב את אימת המגפה וגם העובדה כי אין ביכול' ה' לספל בה כראוי היתה נהירה להם. הם החליטו לפנות לארגון הבריאות של א"ם אשר מרכזו למרחב הוא בקהיר.

כתשובה שיגר ארגון הבריאות את אחד מרופאיו, ד"ר חאפו אמין ביי המצרי, מינחה למגפות ולמחלות מתפשטות. עמו נשלחו גם מטענים גדולים של רפואות, זריקות, רעל עיכורים, חומר חיסוי — ובעיקר זי.די.טי.

ציפורי הפלא. היטיסה עד צנעא לא היתה קשורה בשום קשוי מיוחדים. אולם משם היה על המומחה המצרי וחברי המש' לתה המקומיים להסתפק בכביש קלוקל עד לסדעה, העיר הקרובה ביותר לאזור המוכה. ניסעדה צפונה עשו את דרכם בשבילי מדבר ה' הכביש פנה מזרחה אל מעבר לגבול, משם הוא מתמשך צפונה עד עמאן, בירת הירדן, מרחק למעלה מ2000 ק"מ.

את מטעניהם הרבים היה על הרופאים לה' עביר על גבי גמלים תוך איבוד זמן רב, שעה

שהמגפה המשיכה להכות. ואז החליטה המ' שלה לכבוש שני מסלולי נחיתה לאוירונים קליים, אחד בסעדה והשני בבאולאן. בסעדה הוקמה גם תחנת שידור מיוחדת לשמירת ה' קשר בין בסיס המשלחת והרופאים המ'ר' ריב בכל האזור. כך, במתי יד, חדרה ה'איה העשרים אל מדבריות תימן השוממים.

תוך חודשיים השלימו הרופאים את עבוד' הם, ארזו את מכשיריהם וחזרו כלעומת ש' באו, בהשאירם אחריהם את איזור כאולאן נקי וטהור מן המחלה הממארת. היתה זו הטובה הישירה שהצמיחה עבודתם של ה' רופאים. נוסף לכך נשאיר גם החידוש הגדול: מסלול ההמראה. תושבי סעדה היו התאספים מדי פעם ליד פס הופת ומספרים איש ל'רעהו ולמבקרים שבאו מן המקומות הנידחים על ציפורי הפלא שחגו שם לא מומן. צהה ידעו כי ציפורים אלה שמם אוירונים ויכלו לדבר על הגושא בבניה ובדעת שלא נפל מאלה של תושבי הכרכים במרחב.

קוראן וריקלומים. התעניינות זו בפל' אי המדע החדישים לא הצטמצמה לבדואי המד' בר; גם בערים החלה התעופה תופסי מקום מכובד בשיחות הבריות. עד אשר הגיעה ה' שבע ההתעניינות לשיא: האימאם אהמד, ב'לך תימן, הודיע ברבים כי יעלה, לראשונה בתימן, באחד היצורים הללו, יטוס מעל ל' ממלכתו לעיני כול.

עם בוא היום הגדול המה ארמון האימאם בצנעא מרוב אורחים ונכבדים. באחד האול' מות ישיבה קבוצה של מלומדים ואישי דת שדיקלמו לסירוגין פרקי קוראן ושירים ש' חוברו במיוחד לרגל המאורע הגדול. מדי פעם קם אחד המשרורים ובהברות גרוניות השמיע את תולדת האימאם אבי עמי, הדר האיכלאם, מבשר הקידמה אשר צעדו זה מסמל את הרוח החדשה שתציע את תימן בדרכי הקידמה וההתפתחות.

משך שעותיים חג אוירונו של האימאם על פני ארצו. לכשריד משדה התעופה קרנו פניו מרוב התלהבות, הנכבדים עטו עליו מכל צד, ברכוהו על מעשהו ושאלו מה דעתו על ה' המצאה. "כביר!" הוא ענה להם. "זה יתר טוב מאלף גמלים."

לוב

גם הרואים פוליטיים

משך כמה ימים ציפו הבריות להתפוצצות הגדולה, לטבח העומד להערך כאשר יגיעו לטריפולי אלפי הבדואים הפראים ה'ותרים העירה מן המדבר. אולם חיש מהר נתברר כי לא דהרו בני-המדבר אלא מעל דפי העיתונות וגלי האתר בלבד. התקוממות השבטים המ' זווינים היתה פנטזיה עתונאית במיטב ניסח סיפורי אלף לילה ולילה.

מקור כל הסיפורים היו הסיכסוכים יק' נטות שליוו את הבחירות לפרלמנט הראשון של הממלכה החדשה. לפי סיכומי המשטרה ה'לחתפו בבחירות 200.000 אזרחים, ובחרו 55 צירים. תוך כדי כך נהרגו 12 איש.

למעשה לא היה בידעיה זו כל דבר כנס' ציוני או חורג מגדר המצופה. אולם העובדה כי היריבים הפוליטיים התחלקו במידה כחות או יותר ברורה — תומכי אל-נסוסי, בע'י קרם יושבי ערים ורצועות החוף ורומבי ה' מינגרס הלאומי האופוזיציוני של בשיר ביי סעדאוי, אשר רובם בני השבטים הבדואים בפנים הארץ — נתנה לכתיב העתונים ה' רים הודמנות לחבר מאמרים מלאי צבע מק' כ'י אקוסי. הם ניבאו כי אנשי הקונגרס ה' לאוני יחליטו לצאת לערים ולחקן את תוצ' אות הבחירות, בהן זכו אנשי המלך. כעבור זמן קצר חדלו הנבואות ובמקומן באו ידי' עות החלטיות על מחנה הבדואים המתקומם.

רגיז וטבעי. מייד יצאה הממשלה בכ'י' השה נמרצת, הודיעה כי אין להאמין לידעיות הכופצות עלידי. "תחנות רדיו ורות המ'ר' ניניות בדבר", כלל זאת שיגרה 400 שוטרים להגביר את כוח משלחת החוק בבירה מרי' מולי, הטילה עוצר לילה חמור.

אולם כעבור שבוע לא התממשו כל כימ' גים של הבדואים תובעיה-הנקמה. הממשלה ביטלה את העוצר, ריכזי השוטרים פוזרו למקומותיהם הקדומים, העניין תפס את נכור' מו הנכון בתמונה הלובית הכללית. "לא היה זה: בסופו של דבר", סיכם דובר המ' שלה, "אלא מאורע רגיל וטבעי, ככל המאורעות הקורים בחבל ארץ זה. והרי אנו חלק מ'שטח זה."

אכן, מבחינה זו, הוכיחה לוב כי הנה מדי' נה ערבית עצמאית, עם בחירות משלה, כמ' שלה משלה, והרונגים פוליטיים משלה.

שעה שחברי הכנסת הישראלית החליפו נאומים אדיבים ופחות אדיבים על הצורך להילחם נגד השחיתות והשוחד במנגנון הממשלה והסוכנות וכמה מן הפקידים עצמם ערכו צייד רבתי על הדיר אמיל שמוראק שגילה טיפה מן הים, נערך בסין העממית צייד בקנה-מידה אחר: העם כולו נקרא להשתתף בצייד נמרים, ספורט לאומי חדש שדווקא לפינה אפילו את המלחמה בקוריוא ואת שבוע הידידות עם ברית-המועצות.

הנמרים שהיה צריך לצוד אותם, לפי פקודת הממשלה העממית, התהלכו, בינתיים, על שתיים. היו אלה פקיד הממשלה העממית.

כדורי ברזל וכדורי זהב. בימי מלחמת האזרחים הגדולה התעניינו מאוד מיליוני הסינים אך מעט בהבדלים האידיאולוגיים בין מאו טסה-טונג וצ'יאנג קיי-שק. עניינה אותם הרבה יותר נקודה אחרת, קרובה להם יותר: בעוד שצ'יאנג ואנשיו חיו חיים של מותרות, צברו הון פרטי של מיליונים והשקיעו אותו באמריקה, שימשו מאו ופ' קידיו מופת אישי בחיי צנע ובהליכות של צניעות. מאו עצמו פיקח על מוסר פקידיו, הלהיב אותם להקריב את חייהם הפרטיים על מזבח האומה. התוצאה היתה שסינים רבים, ביניהם גם עשירים ואמידים, העדיפו את הקר' כוונסטים הצנועים והישירים על המגנינים הר' קובים של היומה הפרטית.

כשהציף המבול הצבאי של מאו את ערי סין הגדולות, עודד את הפקידים הוותיקים של צ'יאנג להישאר בתפקידם, להמשיך בע' בודתם כרגיל, הבטיח שרק חבליהם מושבעים ייענשו. בצורה זו נמנעה מהפכה בחיי יומיום, והחיים הסדירים נמשכו כתיקונם. הקומוניס'טים קיוו כי רוח הצנע של מנגנונם ישתרש גם בקרב הפקידות הוותיקה.

אולם קרה ההפך הגמור. פקידים קומו'ניסטים רבים, ששימשו עד כה מופת אישי ובזו לכדורי ברזל של האויב, החלו נופלים עתה במטר כדורי הזהב. המתח החלוצי ירד. סברו קומוניסטים וותיקים רבים: סבלנו מספיק משך עשרות בשנים, הגיעה השעה שנשבשע מעט נחת, ניתן לצעירים מאתנו להמ' שיק במפעל.

מדבר בעלים, בנים. אולם מאו טסה-טונג, שהבין כי המשטר העממי כולו עומד במבחן, לא נשאר אדיש להתפתחות זו. הוא החליט לפתוח במיבצע-ענק, נגד השחיתות, הגיבוש והביורוקרטיה, נתן בזאת דוגמה בלתי-רגילה כיצד לטהר מנגנון של מדינה, כשהדבר נעשה בלב שלם.

פקד ליאו לאן-טאו, ראש "ועד הפיקוח על הצנע" בסין הצפונית: "בכל אזור יש להקים מפקדה חזקה, טהורה ונקיה, עם פלוגת מפתח של צייד-נמרים מנוסים." צייד-נמרים רים אלה זקוקים לשיחוף פעולה מצד הקהל הרחב. הפועלים והפקידים בכל מפעל חייבים לחקור את מעשי מנהליהם, להאשים אותם בפומבי ולגלות את דרכיהם המושחתות. אר' גוני הנשים הוכנסו למיבצע, ודרשו מחבריר תיהם להאשים לא רק את בעליהן, אלא גם את בניהן.

נמרים גדולים וקטנים. התגובה הי' ציבורית היתה עצומה. לפי דברי ליאו נתי' קבלו 160.000 מכתבי-האשמה בעיר טיאנסין,

150.000 מכתבים בעיר פקינג. אולם אם היה זה מעשה פטרוטי להאשים אחרים, היה זה מעשה יפה עוד יותר לאדם להאשים את עצמו. הובטח יחס של חסד לכל אדם המתחרט על פשעיו ועובר לצד העם". נערך מעין מרוץ כללי של האשמה-עצמית רבת חרטה. באסיפת עם של פועלי הרכבת בהאנג' שו הודו 1500 איש בפשעיהם, בצונק-קינג האשימו 20.000 איש את עצמם.

התמונה הכללית שנתקבלה היא שלא היה קיים כמעט מפעל פרטי בסין שלא השתמש מתשלום מסים, וכי רבים מאד מבין הפקידים עסקו במעילות ובקבלת שוחד. הפושעים נחלקו ל"נמרים גדולים", ששחיתותם נוגעת לסכומים העולים על 100 מיליון יואן, ונמ' רים קטנים שאינם מגיעים לרמה זו. בהאנג' שו הודו בפשעיהם 48 נמרים גדולים.

הדבר שציער ביותר את השלטון היה כי מקרים אלה לא נגעו רק לפקידים הוותיקים, שהתחנכו במשטר הרקוב של צ'יאנג, אלא גם ברבים מבין חברי המפלגה הקומוניסטים,

אפילו באנגליה יש חוקים, וכמה חשובים יותר החוקים של ממלכת השמש! בהירים כשלהבת חוקים אלה, ויש לירוא אותם! תר' מאשר את הברק הנורא! אולם האנגלים, ושאר האירופים, לא יראו, ביטלו את החוקים הסיניים והתערבו במשפ' טיהם. ורק עתה נוכחו לדעת שהיה זה לקח בלתי כדאי. כי הסינים למדו משהו.

כשדן השבוע בית-המשפט הצליון של גרמניה המערבית בקרלסרוהה בבקשה להכ' ריז על המפלגה הקומוניסטית והניאונאצית כבלתי חוקיות לאור חוקת המדינה, הופתע קבל מברק חתום בידי שן שון-יי, נשיא אגוד עובדי המשפט בסין העממית. אמר הנשיא: אסור להכריז על המפלגה הקומו'ניסטית כעל מפלגה בלתי חוקית, כאשר היא מייצגת את "שאיפות העם הגרמני". היה זה מקרה ראשון ששופט סיני התערב בעבודת בתי-המשפט האירופים.

כתב איקונומיסט הלונדוני: "כמה טוב היה לולא התערבנו אנוחנו במשפטים שלהם.

הפגנת-תעמולה נגד השחיתות בשאנגחיי במקום נאומים אדיבים, ספורט לאומי חדש

כי עתה חזר הברק הנורא של כעס ממלכת השמש לקרלסרוהה, ומי יודע במי יפגע הב' רק מחר?

רודסיה

תלמיד כתה א'

לפני 64 שנים נפגש לובנגולה, מלך המס' בילים, שבט כושי שהפיל את חיתתו על כל הארצות הסמוכות, עם ססיל רודס, הרפתקן אנגלי שהתעשר במכרות היהלומים של דרום-אפריקה. הפך שם רודן וחלם על אימ' פריה בריטית שתקיף את העולם כולו. כתור' צאה מכך מסר המלך לרודס זכויות על אוצ' רות הטבע הרבים באוצו לחברה בריטית, בהנהגת רודס, אך במרוצת הימים נוכח לד' עת שקל יותר להכניס את הבריטים מאשר להוציאם. כשהגיע בני שבטו השחורים ל' אותה מסקנה כבר היה קצת מאוחר: ארצם הפכה מושבה בריטית, נקראה בשם רודסיה, חולקה לשני חלקים לאורך נהר זמבזי. הלבנים בשתי הרודסיות לא יכלו להת' אונן על גורלה. בהיותם מיעוט קטן בקרב ים של שחורים, העובדים למענם, ריכוזו ב'

ידיהם את כל השלטון. בידיהם התעשיות הקלות של רודסיה הדרומית, מכרות הנחו' שת ברודסיה הצפונית ומטעי התה והטבק של ארץ הניאסה, האיזור השלישי של אותו שטח. מדוע, חשבו ועצמם, ימשיכו להיות שלישייה של מושבות בריטיות, במקום לה' יות ארץ גדולה אחת, מאוחדת בפדרציה, שתהיה דומיניון נוסף ועצמאי במסגרת חב' רת העמים הבריטיים? הם פנו למיניסטרים בלונדון, ביקשו לכנס ועידת.

השחורים לא שתקו. בוועידה הופיעו שלושה גורמים: באיכוח הממשלה הלונ' דוגית, באיכוח הלבנים של שלוש הארצות ובאיכוח השחורים. אלה האחרונים הוזמנו מטעמי נימוס, מבלי שמישהו יניח שהיה ערך כלשהו לדבריהם. כי ברודסיה הדרומית קיים נוהג ותיק: כשהלבן מדבר, מוטב לו לשחור לשתוק.

וכאן באה ההפתעה: השחורים לא שתקו. אמרו הם: אין אנו רוצים בפדרציה, בה ישלטו הלבנים. רוצים אנו להשאר בידי הב' ריטים מבריטניה, שישמרו עלינו מידי הב' ריטים מרודסיה, עד אשר נקים, אנו השחור' רים, ממשלה משלנו. אולם אנו, השחורים, נהיה נדיבילכ. ניתן ללבנים, אף כי הם מי' עוט קטן, לקחת חלק כלשהו בשלטון.

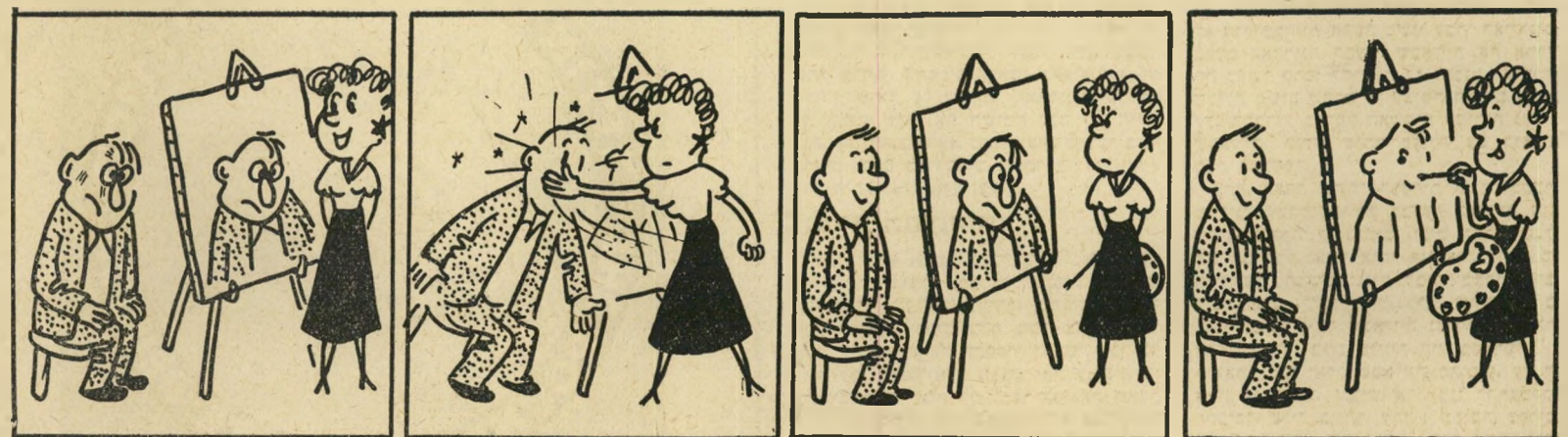
הלבנים של רודסיה עצרו לרגע את נשי' מתם, מוכיחיהם. הם לא האמינו למשמע אוזניהם. כשהחלימו ביטאו את רגשותיהם בצורה חד-משמעית. אמר ג'והן מופט, אנגלי שקיבל על עצמו לייצג את השחורים במוע' צה המחוקקת (שרק שנים מבין 22 חבריה מייצגים את הרוב השחור): "האפריקאים (שקיבלו את ההחלטה) הם בדרך כלל פקחים למדי. ההסבר היחידי שאני יכול לחשוב עליו הוא שיצאו לרגע קט מדעתם." ואילו אחד העתונאים האנגליים במקום העיר: "הבנטואים נשארים ילדותיים וטפשים... דרישתם של האפריקאים לשוויון פוליטי ב' שלב זה דומה לדרישתו של תלמיד בכתה א' לשוויון זכויות עם מנהל בית-הספר."

אולם מצב הרוח הקיצוני של השחורים לא עלה בלב ההמונים הנבערים, העובדים במכרות במשכורות מנוחות (כשלוש לירות לחודש). הוא עלה בלב המעמד הקטן של המשכילים, המתרבה בהתמדה, והמוצא את כל הדלות סגורות בפניו. אין מרשים ל' אפריקאים לעסוק במקצועות המעולים, אף אין מעסיקים אותם כפועלים מקצועיים. אר' למ גרוע ביותר מצבם של השחורים שכבר הגיעו למשרות גבוהות למדי. שני השחורים במועצה המחוקקת, ממש כמיליוני חבריהם, אינם רשאים להכנס לחנות לבנה, מקבלים את מצרכיהם מבעד חור בקיר הפונה ל' רחוב.

המצב הכלכלי והמצב האנושי הפוך ב' שלוש הארצות. בארץ הניאסה השחורים מוזרעב, אולם אין הם מושפלים כברודסיה הדרומית, שם מצבם הכלכלי טוב יותר אר' למ כבוד האנושי נרמס. התוצאה היא ש' מספר גובר והולך של כושים נוטש את העוני ואי-הכבוד האנושי, נוהר דרומה.

הרעיון המהפכני שהחל מבצבץ בלב הש' חורים המשכילים יותר: מדוע לא יהיו להם כבוד אנושי ורווחה חומרית גם יחד? על כך לא מצאו תשובה. הרודסים הלבנים הוסיפו לדבר על הגמוניה לבנה כעל תורה מסכני, השחורים החלו מדברים על שלטון שחור, ואילו הפקידים הבריטיים, כדודים טובילב, הפיצו את תורתם שלהם: שות' פות לבנה-שחורה, צודקת והוגנת. ועד ש' תושב שותפות זו היה ברור להם כי הם יצטרכו להוסיק, לצערם, לשלוט לבדם.

משונה אח פני הטבע

צבר. כינור ושופר

בצאת ראש עיריית חיפה, **אבא חושי**, לחופשה קצרה לטבריה, הקפיד שלא להשתמש במכונית המשרד שלו, כיכר לנוסע במכונית הפרטית של חבר, ההנמקה: למנוע הלעזז בדבר שימוש מכונית ציבורית לצורך אישי.

בין מאות שמות רחובות חדשים עליהם התליטה ועדת השמות העירונית תל-אביב-יפו בראשותו של **ישראל רוקח** בלסו במיוחד הרחובות שנשאו שמות עצים ופרחים (רחוב תפוח הזהב, הצבר, דם המכבים) והרחובות שנשאו שמות כלבינגיה (רחוב הכינור, החליל, השופר).

אדוק יצחק שרה שם לעצמו כמטרה בעיריית תל-אביב לייצג את יפו, יצא לצורך זה להכיר את חיי התושבים הערבים. כשנוכח לדעת שהערבים שלו אינה מספיקה, נזכר ב"צער": "לוא ישבתי עוד זמן מה בבית-הסוהר הייתי יודע ערבית כראוי!" ההסבר: שדה למו ערבית כשישב ב-1926 ארבעה חודשים בבית-הסוהר, אחר שהכה בקת של אקדח ארבע שוטרים ערבים שהתנפלו עליו בעת טיול לילה ירושלמי.

כאשר חולקו תלושי הלבשה לבדואי-נגב נחבקשו המקבלים למסור את גילם. המפורסם כס בבדואי הדרום, **שייך סוליימאן אל-הזוילי**, מסר את גילו כ-50 (הגיל המסור: 75). לאחריו נרשם אחד מבניו כבן 62. לתמיהתו של פקיד משרד המסחר והתעשייה ("הייתכן שאב יהיה צעיר מבנו?") הסביר השייך: "ייתכן שהחסרתי שנים מספר מגילי... אולם בני שיקר כנראה, בהוסיפו לגילוי". ראש עיריית רמת-גן **אברהם קריניצי**, סיפר לעיתונאי מכר בחזונו את תוצגת המכונית לפני כנס התעשיינים (ראה במדינה) כי הוא מחפש מכונית-אשפה נוספת לעירו. התייחסות המיוחדת בדבר: אין הוא רוצה להיות ראש עיר מזוהמת.

בשוב מסגנון דברי הכנסת שהוא משורר למענו הרמת-גני סיכם **אביגדור** (במוקד הרן) **המאירי** את כמות הנמר הדרושה כדי להציא את מבחר כתביו 25 כרכים בני שני גליונות דפוס (כ-330 עמודים) כל אחד. בהנחה שמהדורת כל כרך תוגבל ל-5000 טפסים יודק המאירי 42 טונות נייר, הממלא אות שני קרונות גדולים של רכבת משא.

לאחר הצגת הבכורה התל-אביבית של תמר אשת ער עליה במאי האוהל, **משה הלוי הודיע**, תוך תשואות הקהל הסוערות: "הסר פרי **ייגאל מוסנזון** מתבקש לעלות על הבמה!" אחר שהסופר שהפך מחזאי לא נמצא, העיר מבקר תיאטראי אחר: "הוא הודא כותב מחזה חדש!" רמז בכך על הצגתו הקרובה בהבימה של מחזה מוסנזוני נוסף: אדם בלי שם.

"הוא פשוט מותק!"

ספרו של **היינץ גורדיאן**, מי שהיה נביא הטאנקים ולאחר מכן רמטכ"ל צבא הישראלי, זכה לפופולריות רבה שעה שהופיע בציטובות ספרייה תל-אביבית, אחר שהושאל

לומר **אברהם וויקומירסקי**, באה דרישה דחופה להמציאו לקורא אחר. הקורא: **מנחם ביגין**.

בראיון כתבת לאשה את רעיית ד"ר **גאריסיה גראנאדוס**, נציג אורוגוואי ש-תמך בהקמת ישראל, קיבלה הסבר קצר על ב. ביגין: "מה דעתי על דוד בן-גוריון?"

הוא פשוט מותק!" בהשיב ב. ביגין לח"כ המפמ"י **ישראל בריהודה** שגה, קרא לו בשמו הלא-מערבתי, אידלסון, חזר בו מייד, התנצל: "סליחה, זו טעות שלי!" חייך בריהודה: "הלא וואי והיתה זאת הטעות הקלה ביותר שלך?" ד"ר **דוב יוסף**, שר התעשייה והמסחר, הצטער על המחסור ברהיטי לכל לפני משל

שרופים ושוחתי דם

גל שמחה עבר בארצות-הברית כאשר הוטלה הפצצה האטומית הראשונה על הירושלים. אולם עת שהתקרבה מלחמת העולם השני לישית עבר גל פחד איום בין תושבי ארצות הברית מחשש הפצצות אטומיות.

מגע מקרוב זה עם הפצצה האטומית בא לאמריקאים דרך משוכה השבועונים ההרמוריסטיים האמריקאיים, ניויורקר, שהקדישו חושים מספר אחר הטלת הפצצה הראשונה על הירושלים היפאנית, גליון שלם לדור"ח של כתב מלחמה מפורסם וצעיר, ג'וזף הר סיני. גליון ניויורקר שחסר אותו שבוע כל ציור או מידעה מסחרית ורק מסר במליו

נפגעות הירושלמה בהמשך סיפוקן, 1952

גם קיקוקי ומורקומי

הפשוטות של הרסיי את כל אימת ההרס והרצח ילדות פצצה אטומית נחסף מדוכני מוכרי העיתונים, אול מן הרחוב תוך שעות ספורות.

ראיתי אור! בששה באוגוסט 1945 הוטלה פצצת האטום הראשונה על בני אדם. העיר היפאנית הירושמה שימשה שפן הניסוי לאמצעי מלחמה חדיש זה ומיעוטם של 300 אלף תושבי הירושמה שלא נשרפו חיים, ידעו לספר לעיתונאי האמריקאי את סיפורם האיום, כיצד נמחקה עירם מעל פני האדמה וכיצד נמחו חייהם של רבבות תושבי העיר.

אלה שנשארו בחיים היו פצועים, חבולי גוף, אוכלי תושיה, בישרו אימים לכל אורחי

הת יצרגים שביקשה חומרי-גלם, פיצה אותה בפרט אישי: בצעירותו רצה להיות נגר, התחיל לעבוד במקצוע החדש, אך אכזב את הנגרים מוריו.

הברת הכנסת **עדה מימון** החלה תובעת תביעת צנע חדשה: קיצוב הנאומים בכנסת. בהסבר: עם מיעוט הנאומים ימעט הצורך בנייר קנוי-הדיבויים להדפסת הנאומים בדברי הכנסת.

הח"כ **הד"ר שמחה כבה** לא התעצל, ניסה לברר אצל שר התחבורה, **דוד צבי פנקס**, בעיית יסוד: "מתי תהיה אצלנו טל-ביויה?" השיב מנהל הבנק שהפך שר תחבורה: "על כך ירצה כבר שר התחבורה הרא"

איש אימונם של כולם

ג'ון רוי קארלסון אינו אלא שמו הבדוי של עיתונאי אמריקאי רבי-כולות, ארמני יליד יוון, שהיגר עם הוריו לארצות-הברית בגיל צעיר, קנה את עולמו העיתונאי בחדרו, במס' וזה של נאצי, למחתרת הנאצית, הבונד, שאיגדה את האמריקאים ממוצא גרמני.

אחר שהצליח לחשוף את סוד הבונד החליט להתחקות על עקבותיהם של מהרחרי המלחמות ושפיכות הדמים במרחב, נכנס לסודם של פסיכס הנבלים: פאטיסטים ברייטיים, פיאודלים ערביים, קנאים מוסלמים, הרפתקנים נאציים וקרוואטיים, טרויסטים ארמניים, מלכים שטופי זימה, שייכים צמארי דם, כטודנטים תוססים, כמרים זוממי מזוימות.

כתב מבקרו הספרותי של ניויורקר טיימס: "אילו חיבר את ספר ההרפתקות המופלא הזה אדם אחר, כי או וודאי היו מאשימים אותו בקרבה משפחתית לבארון מינכהאוזן... אולם קארלסון גילה מידה כה רבה של מהימנות ודיוק עד שאין כל יסוד לפקפק באמתות... הספר המרתק הזה."

מלבד הצליחו להגיע מדי פעם לבירה ערבית (עמאן, דמשק) באותו ערב בו היא זוכה בהפצצת בתולין ישראלית, עולה בידיו של האמריקאי-הארמני להפוך בעת ובעונה אחת גם איש אמונם של האחים המוסלמים ומתחריהם, התולצות הירוקות. הוא עובר בכל ארצות ערב (וגם בין עמדות היהודים והערבים) ללא אשרות כניסה, מצליח תמיד להמלט במינות האחרונה מפני יום הוועמת של אלה שהעמיד פנים שהוא תומכם שעה שריגל אחר סודותיהם.

בצאת קארלסון סוף סוף לאמריקה (אחר שהחליט ברגע האחרון לנטוש את מטוסו בקפריסין ולבקד בישראל) רוי מסמכים, ציורים, רשמים ושיחות, שבע חשיש (שעישן במאורה בירותיות) וכנים (אותם צבר בקסר) קט מתנדבים ערבים באבר-תור הירושלמית) היה מובטח דבר אחד: לכשייכתב ספרו, לא יוכל קוראו להניחו עד אשר יסיים את קריאתו. ההבטחה קוימה במלואה. [מקהיר עד דמשק (336 ע') — ג'ון רוי קארלסון — אחיאסף (1.800 1-2)]

107 צלבן

(הוראות בדברי תעודת לקוראים בנסח 2)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- א. קליחת דבר (כחוד אומה) בשכירות
- ב. קומן כבול
- ג. שרי פלטים) אוניברסיטה אמריקאית:
- ד. נפסדו מן העולם
- ה. אם אני תנבואים
- ו. שאינו גלוי לעין
- ז. שמה חפשי של מלכת מצרים
- ח. ידן פמשפחת וקישואים שצבעו סגולי
- ט. כלים
- י. כמש (מזן חורה)
- יא. תויו דואר
- יב. בריטספר לרכנים
- יג. כרז להדמית תמונות או כולים
- יד. יב. אחר
- יז. יספר עזירות שוא על אדם
- יח. (שתי מילים) אינו כבד: בא אחר תוכן

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

104 פריס. ספרים לכותרי השבוע

יונה אלון, תל-אביב, סיוני 18: תחילה אפשטיין, חופי, אותה תל-מינה 24: משך ניב, תמניה, שרת 42

למען השם, אדוני המלצר, רק לא אווז צלוי !

3 חלק!

המקצוע :

בהגיע זוג אנשי השעשון-
עים סינריו וג'ואי אדמס דמ-
לון הגנים רמת-אביב, המיו-
עד לתיירות, הביע משאדה:
"על כל האנשים במלון זה-
גיש שאנחנו נמצאים בידה-
הדבש." לשם כך זימר הצ-
מד שירים קאובוויים בקולות
צרודים, שיחק בתופסת
סביב בריכת המלון וכיכר
זה את זאת במהלומות
פומביות. במקום תשומת לב
של ירח-דבש זיכו אותם הי-
אורחים במבטים מוזרים.
אמרו סינריו וג'ואי: "בנראה
שיש להם דאגות אחרות."
אחר החליט הזוג שהרמזים
אינם די ברורים, טיכס עצה
והחליט: מעתה והלאה יסי-
תובכו שניהם בין אורחי הי-
מלון הבוקר, יחנכו כל ארץ
חה בנשיקה קצרה, יסיימוה
בנשיקה ממושכת.

אותו ערב, משנכנסו הבר-
קים למסעדת המלון, ננעצו
בהם עינים וועמות. לאחר
שנעצרו ליד שולחנם וכינעו
את נשיקת חנוכה הארוכה,
הוסבו כל הראשים לאחור.
אמרה סינריו: "יש לנו המון
אויבים כאן, בוא נגמור דא-
כוד מהר!" כשגמר, לא ויר-
תר ג'ואי על נשיקת הנעילה,
עשה אותה ממושכת. צע-
קה אחת האורחות: "אולי
תעשו זאת בחדר." אמר
ג'ואי: "בחדר אין מספיק
מקום." לבסוף הגיעו שניהם
למסקנה שהאנשים כאן עצור
ביום מדי, תמחו: "אולי יש
ראל איננה המקום המתאים
לבידוי ירח-דבש?" אולם
סינריו וג'ואי לא התאשו,
לקחו את צלם העולם הזה
אל הבר התלדאכיבי קזינו,
הודיעו: "שב פה ותראה
כיצד עושים שמח!"

איזה קולינע ? בואי לקזינו. אני הבוס כאן !

אין לכם שום דבר חוץ מסטייקים וקבייאר ?

נהג כמו לפני הנישואין! התקרב קצת!

אוי! שוב אידישע מאמע! ידעתי שהסוף יהיה עצוב!

אתלה אותך עם הפרווה. זה יותר בטוח !